

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVIII. letnik.

V Ljubljani, junij 1911.

VI. zvezek.

Binkoštna nedelja.

Sv. Duh — duh luči in moči.

Vsi so bili napolnjeni s Sv. Duhom.
Dej. ap. 11, 4.

Kaka skrivnost, predragi v Gospodu! Leto za letom se ponavljajo duhovno pred našimi očmi čudežni dogodki, ki so nam prinesli odrešenje. Nedavno smo premišljevali čudovite dogodke ob Kristusovi smrti, njegovem vstajenju in vnebohodu, in sedaj nas navdajajo novi dogodki, novi čudeži s strmenjem in občudovanjem. Obljubljeni Sv. Duh, duh resnice in tolažbe, pride iz nebes, piš in šum pribuči v Jeruzalem ter se vstavi nad hišo, kjer so bili apostoli v molitvi zbrani. Goreči jeziki se zasvetijo v zraku, se razdele, spuste nad apostole in obstanejo nad vsakerega glavo. „Vsi so bili napolnjeni s Sv. Duhom.“ Nemogoče je sedaj razsvetljenim možem še obstati v tesnem obzidju, odpro vrata, govore, pridigujejo začudenim Judom. Vsa ljudstva umevajo njih besedo, vsi narodi gledajo njih čudeže in kmalu bo oznanjena skrivnost sv. križa širnemu svetu, kmalu bo izpremenila obličje zemlje.

Da predragi! danes je veliki, milosti polni dan, ko je prišel Sv. Duh, da vdihne novo luč, novo moč, novo srečo v srca človeška, da človeštvo ojači in ohrabri v boju zoper sovražnike zveličanja ter je popelje po priborjeni zmagi v zmagoslavno večnost.

Danes je dan, na kateri prežene solnce milosti in ljubezni temoto nevednosti in zmotnjav; dan, na kateri se izpolnjuje

obljuba Odrešenikova in dopolnjuje odrešenje naše; danes je rojstni dan ljubeznive naše matere sv. Cerkve.

Veselite se zategadelj kristjani, o izvoljeno ljudstvo božje! Veselite se vsi rodovi na zemlji, kajti kmalu se bodo prikazali v vaših selih poslanci božji s palmovo vejo miru in križem zveličanja, oznanjujoči vam mir, ki ga svet ne more dati, pripovedujoči vam večne resnice! Veselite se in odprite svoja srca čuvstvom ljubezni, hvaležnosti, občudovanja! Da pa ne ostanemo pri tako znamenitem dogodku brezčutni, premislimo nekoliko natančneje čudeže, katere je storil Sv. Duh, duh luči in moči, v apostolih; iz tega bomo razvideli, kaj bo storil tudi v nas, če mu pripravimo vredna prebivališča v svojih srcih. Kaj je storil Sv. Duh pri svojem prihodu v srcih apostolov? — Kaj naj stori v naših srcih? Na to dvojno vprašanje vam odgovorim danes.

I. Kaj so bili apostoli pred prihodom Sv. Duha? V mnogih ozirih še nevedni in slabi — taki so bili. Bili so prvič: nevedni. — Tri leta jih vodi Jezus s seboj, da jih pri vsaki priliki poučuje in njih um razsvetljuje; kaže jim resnice sv. vere sedaj v prilikah, sedaj v najjasnejšem svitu večne modrosti; toda tudi po najdoločnejših razlagah stavijo vprašanja nanj, da mora zopet znova začeti poučevanje. Večkrat in večkrat jim je že z besedo zatrdil in v dejanju jih zagotovil, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta, da je njegov prestol večen, da ni prišel na svet iskat časti in slave, temveč z lastnim zgledom največje ponižnosti jim pokazat pot do večne sreče — in vendar še vedno mislijo, vedno upajo, da bo iztrgal žezlo Izraelovo tujim rokam ter je vrnil rodu Judovemu, da bo povzdignil to kraljestvo do nekdanje slave, do starega veličanstva, da si bo sam posadil kraljevo krono na glavo, oni pa, da bodo prvi služabniki novega kraljestva. — Večkrat se je razgovarjal z njimi o svojem bodočem trpljenju, vstajenju, toda eno ko drugo bilo jim je nerazumljivo; njegova smrt jih je pohujšala, poskrili so se ob njegovem trpljenju. Da je vstal od smrti, so šele verovali, ko je z njimi govoril, ko so se ga dotaknili, z njim jedli.

Pridi torej, o Duh luči in resnice! dvigni se s prestola večnosti; razženi temne oblake, obdajajoče njih um, vdihni nebeški ogenj v njih prsi in uči jih resnice sv. vere tako verovati in spoznavati, da jim bo mogoče izpolniti vzvišeni poklic: razsvetliti vesoljni svet!

In že prihaja ta svetli Duh na krilih vetrovnih, glasan piš potrjuje njegovo navzočnost, in zbira osupnjeno ljudstvo, kažoč mu nemudoma učinke svojega prihoda. Peter vstopi, govori, vsakdo ga čuje govoriti v svojem lastnem jeziku, o najbolj vzvišenih skrivnostih tako jasno govoriti, kakor da bi ne bile več skrivnostne za njega. Judje strme, poslušajo, občudujejo, verujejo. Apostoli so postali naenkrat čudež svojega časa, predmet splošnega občudovanja, luč sveta.

Odkod ta nagla izpremema? Največji modrijani in najslavnejši govorniki umolknejo, čuvši resnico iz ust preprostih, neučenih ribičev, nehote se klanjajo njih nezmagljivi modrosti. Najtežja in človeštvu do tedaj še nerešena vprašanja rešujejo in razmotrivajo z neumljivo lahkoto; najskrivnejše resnice sv. vere razlagajo. pojasnjujoč jih z dokazi sv. pisma tako jasno, tako navdušeno, da se nihče ne more ustavljati prepričevalni njihovi besedi. In pisma njihova, z največjim bistrumjem pisana pisma, iz katerih odseva v najsvitlejši luči vse življenje, delovanje in trpljenje Zveličarjevo — ne pričajo li ta pisma dovolj o nadnaravni božji pomoči pisateljev, ne kličejo li vsakemu, da to ni delo človeško, ampak delo vsevednega Duha?

Da, o mogočni Duh, tako učiš ti in to v enem trenutku brez dolgega poučevanja. V enem trenutku omaješ okorni jezik nevednežem, odpreš usta mutastim, vrneš pogled duhovno slepim. Bodi tudi naš učenik! Temni oblaki obdajajo naš um, omahljivih korakov tavamo po negotovih potih. Pridi torej, o Duh luči in resnice, ter nam sveti s svojo milostjo na potu zveličanja! Ne pričakujemo sicer kakih čudežev, kakor si jih delal v apostolih, to nam dandanes ni potrebno. Prosimo te le pomoči, da ne zgrešimo pota, ki ga nam je pokazal božji Sin, da nam bo vedno ljuba in draga božja beseda, da krščanske resnice trdno verujemo, prav spoznavamo ter po njih uravnavamo svoje življenje, da se vedno zvesto oklepamo sv. matere katoliške Cerkve, kateri je obljubljena pomoč Sv. Duha do konca dni!

Luč, svetla luč pravega spoznanja je torej prvi dar Sv. Duha, ki so ga prejeli apostoli in ga moremo prejeti tudi mi. Zato le kličimo pogosto: pridi o Sv. Duh, Duh resnice, razsvetli nam um, omeči nam voljo; pridi v naša srca in navdahni jih z živo vero, trdnim zaupanjem in gorečo ljubeznijo, da postanejo tebe vredna prebivališča!

II. Sv. Duh pa ni le duh luči, ampak tudi duh moči. — Med zidovje so se zaprli apostoli po vnebohodu Gospodovem; bili so boječi. Komaj pa prešine Sv. Duh njihova srca, že ne poznajo več strahu, dalje ne morejo strpeti v hiši prerojeni močje, odrinejo zapah pri durih in stopijo strmečim, od vseh strani skupaj privrelim Judom nasproti. Peter ne more premagovati gorečnosti, prvi povzdigne on glas. „O Izrael — zakliče — isti Jezus, ki ste ga vi križali, je vaš Bog; toda vedite, da ta, ki je umrl na križu, je premagal tudi smrt in pekel; živega, veličastnega smo ga videli, mi vsi smo priča njegovega vstajenja!“ Od tod se razprostro po vsem mestu, povsod in o vsakem času oznanujejo Kristusa vstalega, očitajo hudobnim njihove pregrehe in obetajo pravičnim blagoslov božji. Neverniki jim ukažejo molčati; Bog pa — odgovarjajo — nam veleva govoriti in Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi. Prepovedò jim učiti v imenu Jezusovem; mi se ne moremo — odgovarjajo zopet — ustavljati moči Sv. Duha, ki se nas je polastil, on govori iz naših ust. Preženo jih z očitnih prostorov in oni pridigujejo v shodnicah, preženo jih tudi od tod in glej, njih glas se razlega v tempeljnu. Vržejo jih v verige in v ječi izpreobračajo pagane; bičajo jih in krvaveč hvalijo Boga, da jih je spoznal vredne, trpeti zaradi sv. njegovega imena. Judeja je premajhna za njihovo gorečnost, dalje in dalje hite v Samarijo, Galilejo, Antiohijo, prehodijo vse rimsko cesarstvo, poiščejo tuja, nepoznana ljudstva. Tempeljni in altarji malikovavstva se umikajo bogočastju nove zaveze; laž nevere in zmote beži pred resnico sv. vere, hudobija pred nedolžnostjo; ljudje, prej sužnji hudičevi, postajajo otroci božji in dediči nebeškega kraljestva. Povsod mora biti oznanovan Jezus, povsod vsajen in češčen sv. Križ; zastonj jim žugajo z ognjem, mečem, smrtjo, pripravljeni so sicer umreti, toda umreti z Jezusovim imenom na ustih, umreti kakor je umrl Jezus sam.

Kaka gorečnost, kaka moč in srčnost! Kako, so li to prej tako slabi, boječi ljudje! Je li to oni Peter, ki je iz strahu pred borno deklo prelomil svojo prisego? — So li to one ovce, ki so se tako naglo razkropile, ko jim je bil udarjen pastir? Da, to so oni, kajti Duh moči je prišel nad nje; on jih je ohrabil.

Tudi nad nas, predragi! je prišel ta močni Duh; naša telesa so njegov tempelj; svoj prestol si je postavil v naših srcih; in česa ne bo storil iz nas, ako se s popačeno svojo voljo ne ustavljamo njegovi moči? Poslušajte in utolažite se!

S svojo božjo močjo bo izpremenil vse mišljenje in hrepenenje naše, nič več ne bomo zbirali zakladov za čas, temuč za večnost; izpolnovanje najsvetejše volje božje nam bo najimennitnejša naloga; Bogu bomo služili ne glede na hvalo ali grajo sveta, neustrašeno, zvesto, ne le v dnevih srečnih, temuč tudi bridkostnih, ostali mu bomo zvesti, naj se mu tudi odtuji ves svet. S svojo božjo močjo nagiba ta močni duh grešnika k pokori, nedolžnega k stanovitnosti, pravičnega k svetosti, nas vse k vestnemu izpolnjevanju zapovedi božjih, cerkvenih in dolžnosti našega stanu. — Ognjeni jeziki so užgali v srcih apostolov čisto, svetlo ljubezen do Boga. Isti Sv. Duh užiga tudi naša mrzla srca z ognjem božje ljubezni. In ker ste prejeli vsi ta ogenj Sv. Duha v svoja srca pri zakramentu sv. birme, stavim vam danes resno vprašanje: Gori li ta ogenj še na altarju vašega srca? „Ogenj na altarju mora vedno goreti,“ je dejal Bog Izraelcem. „Mi nismo prejeli duha tega sveta, ampak Duha, ki je iz Boga,“ pravi apostol. Tega Duha plamen bo gorel v nas, če ga netimo z molitvijo in dobrimi deli. Ta sveti ogenj pokončuje naše grešno nagnjenje, nas očiščuje vseh slabosti in nepopolnosti, dela dušo čisto, kakor zlato, ki se sveti in blesti v najlepši krasoti. Brez tega močnega ognja nima duša nobenega duhovnega blišča. Zlato, če je vzameš surovo iz zemlje, se ne sveti, blišči; svetilo se bo šele, če je očistiš v ognju, izbrusiš, ugladiš. Tako je tudi s človeško dušo; sama na sebi podobna sicer dragocenemu zlatu ostane v temi, dokler je ne prešine moč Sv. Duha. Ko jo pa Sv. Duh v sv. zakramentih očisti in posveti, potem se sveti in leskeče v nedopovedljivi lepoti pred Bogom.

Zares, kakor slab je človek sam iz sebe, tako močni postanemo, ako pride Sv. Duh nad nas ter nas navda s svojo močjo. Zato le vzdihnimo pogosto: pridi o Sv. Duh! podpiraj naše slabe moči, razsvetli nam um, okrepi nam voljo, navdihni nas s svojo močjo! Sv. Duh je zmagaec, on bo tudi nas pripeljal do zmage; Sv. Duh je ogenj, on bo tudi naša srca užgal z ognjem nebeške ljubezni. Milo in prijazno, kakor odseva solnca svetla luč našemu očesu, odseva Sv. Duh v duši pravičnega. Hodimo torej vedno v svitu njegove sv. luči, bojujmo se z njegovo pomočjo in tudi mi bomo zmagali z njim in dospeli do večne sreče! Amen.

Fr. Š.

Binkoštni ponedeljek.

Največji dokaz božje ljubezni do ljudi je dar Sinu božjega.

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje. Jan. 3, 16.

„Bog je ljubezen“, pravi sv. Janez (I. 4, 16.) in resnico teh besed nam izpričuje današnji sv. evangelij. Le spomnite se pridige, katero ima danes Gospod Nikodemu! Kaj čujete? Najjasnejši dokaz iz ust Sinu božjega samega, kako velika je ljubezen božja do nas ljudi. „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje“, tako govori Kristus. Pomen teh besedi, katerega bomo danes prav nakratko skupno premišljevali, je, da je Bog s tem pokazal neskončno ljubezen do ljudi, ko je poslal svojega Sina na svet; kajti s tem nam je dal 1. najljubše, kar ima, in 2. je svet s tem prejel najkoristnejše, kar je sploh mogel prejeti, Zveličarja. — Pričnimo današnje premišljevanje v imenu Sv. Duha!

1. Če razmotrivam resnico, katero je Gospod Jezus razodel Nikodemu z besedami: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina“, moram strmeč vzklikniti: O božja ljubezen, s tem darom si popolnoma izčrpala svoje neizmerno bogastvo; o človek, tu ti je Bog dal vse, kar ti je sploh mogel dati; o svet, tu imaš dokaz božje ljubezni, ki ne more biti večji! Kateri um more oceniti vrednost tega darila? Kateri jezik more izraziti gorečnost ljubezni, ki jo ima Bog do svojega edinorojenega Sina? Veliki Bog, kaj je tvoj edinorojeni Sin? Vera mi pove: Tvoj edinorojeni Sin je večna Beseda, ki je rojena od vekomaj od tebe; je druga božja oseba, ki je s teboj enega bitja in ene narave; je najljubeznivejši Sin božji, ki tebe od vekomaj do vekomaj neskončno ljubi in katerega ti enako ljubiš. Dobro vemo, nabeški Oče, da neskončno ljubiš svojega edinorojenega Sina, da ga ljubiš tako, kakor ljubiš samega sebe, da ga ljubiš nad vse v nebesih in na zemlji in da imaš vse dopadenje nad njim. Vse to dobro vemo; toda tega ne

moremo umeti, da si poslal ravno tega svojega edinega najdražjega in najljubšega Sina na svet v dokaz svoje ljubezni do nas. Tu moramo polni sv. občudovanja le zaklicati: O brezno ljubezni, katerega ne more nobena znanost izmeriti, nobena umetnost vpodobiti, nobena pamet razumeti, nobeno pero opisati!

Kaj si vendar mislimo, predragi, kaj občutimo, če premišljujemo velikost ljubezni, katero ima Bog do nas, če preudarjamo, da je Bog v dokaz svoje ljubezni do ljudi poslal na svet najljubše, kar ima, svojega Sina, edinega Sina? Ali more ostati naše srce mrzlo pri tem premišljevanju? Ali nismo dolžni za ljubezen vračati ljubezen? Bog nam da vse in mi naj bi mu ničesar ne dali? Mi naj bi njemu na ljubo ne opravljali molitve z vso prisrčnostjo, se ne udeleževali sv. maše z vso pobožnostjo, ne prejekali sv. zakramentov z vso gorečnostjo? Mi naj bi njemu na ljubo ne dajali miloščine z vso radodarnostjo, se ne postili z vso radovoljnostjo, ne izvrševali dobrih del z vso požrtvovalnostjo? Mi naj bi njemu na ljubo ne prenašali križev z vso potrpežljivostjo, ne odpustili sovražnikom z vso velikodušnostjo, ne ljubili svojega bližnjega z vso nesebičnostjo? Mi naj bi njemu na ljubo ne vrnili krivičnega blaga z vso poštenostjo, ne poravnali storjene škode z vso pravičnostjo, ne popravili pohujšanja z vso vestnostjo? Mi naj bi njemu na ljubo ne raztrgali grešnega znanja z vso odločnostjo, ne opustili slabega berila z vso brezobzirnostjo, ne izstopili iz Cerkvi nasprotnih društev z vso neustrašenostjo? Mi naj bi njemu na ljubo ne zatirali strasti z vso temeljitostjo, ne odložili sramotne navade z vso srčnostjo, se ne izpovedali zamolčanega greha z vso odkritosrčnostjo? Mi naj bi se njemu na ljubo ne zatajevali z vso vnemo, ne hodili za Kristusom z vso stanovitnostjo, ne izpolnjevali stanovskih dolžnosti z vso točnostjo, ne gojili čednosti z vso vztrajnostjo? Predragi! To Bog od nas zahteva v dokaz, da tudi mi njega ljubimo, kajti kdor svete zapovedi ima in jih izpolnjuje, ta ljubi Boga, pravi Kristus Gospod.

II. Bog pa nam ni dal s svojim Sinom, katerega je poslal na svet, samo najljubše, kar je imel, ampak tudi najkoristnejše, kar nam je sploh mogel dati, zakaj dal nam je svojega Sina kot Odrešenika. Tako pravi Kristus danes Nikodemu: Bog je dal svojega Sina, da kdorkoli vanj veruje, ima večno življenje. Ni poslal svojega Sina na zemljo, da bi svet sodil, temveč, da bi bil svet po njem zveličan. Sv. Janez (I. 4, 9.) piše:

„V tem se je skazala ljubezen božja do nas, da je Bog svojega edinorojenega Sina poslal na svet, da bi po njem živeli.“ Ali čujete, predragi? Kaj nam bi torej mogel dati Bog koristnejšega, kakor kar nam je dal, namreč svojega Sina kot Zveličarja?

Lastnost ljubezni je, da skuša z vso skrbjo blagor ljubljenca dejansko pospeševati; v sreči ljubljenega najde svojo srečo. Kot zgled prave ljubezni nam navaja Gospod v evangeliju usmiljenega Samarijana. Zakaj pač? Zato, ker si je ta dobrosrčni Samarijan v svoji ljubezni do bližnjega na vso moč prizadeval, ranjenemu potniku dejansko pomagati. Njegova ljubezen je bila bližnjemu koristna.

Zdaj pa povzdignimo svoje oči proti nebesom, in premislimo, kako koristen je svetu dar Sinu božjega! Neskončno ljubeznivi Bog je že od nekdanj sklenil, ustvariti človeka, s katerim je takorekoč hotel deliti svojo srečo. Vse je storil, da bi mu bil to srečo zagotovil. Toda žal, greh prvih staršev je nasprotoval božjim namenom! Ta greh nam je zaprl nebeška vrata in nas je oropal pravice do nadnaravnega zveličanja v nebeškem kraljestvu. Pa kaj stori Bog? On pošlje svojega Sina k nam na svet: kot ključ Davidov, kakor ga sv. Cerkev imenuje, je moral zopet odpreti zaklenjene duri nebeške; kot močni Samson jo moral pretrgati vezi peklenškega sovražnika; kot pogumni David nas je moral iztrgati peklenškemu Golijatu; kot Makabejec je moral svetišče naše duše zopet očistiti. Postati je moral naš Odrešenik, naš Zveličar. O ljubezen vse ljubezni! O človek, povej mi, ali si mogel kaj koristnejšega sprejeti od Boga, kakor njegovega Sina kot Odrešenika?

Tako sem vam danes, predragi v Kristusu, tu pripovedoval le tisto, kar je Gospod učil v današnjem evangeliju Nikodema, namreč da Bog neskončno ljubi svet. Ne premišljujmo, dragi verniki, velikosti te božje ljubezni le z umom, ampak vračajmo jo s srcem, z ljubeznijo! O, da bi pač Sin božji kdaj ne imel vzroka nas soditi, ampak zveličati! Da se to zgodi, se ne imenujmo samo kristjane, ampak živimo tudi kot kristjani; bodimo kristjani ne le v besedi in po imenu, ampak velikobolj v dejanju in življenju! Prosimo Sv. Duha ljubezni, da nam naša srca vname z ognjem svoje ljubezni, da bi Boga ljubili iz celega srca, iz vseh misli, iz vse duše, iz vseh moči ves čas svojega življenja. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Praznik presv. Trojice.

O različnih apostolih naše dobe.

Pojdite in učite vse narode... Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal! Mat. 28, 19.

Neskončno dobrotljivi in usmiljeni Bog je le iz same ljubezni ustvaril vse, kar je. Vse to je izročil človeku, ki je krona vsega stvarstva, katerega je ustvaril po svoji podobi in podobnosti. Oblagodaril ga je neizmerno na telesu in na duši: vso zemljo mu je izročil v porabo in vse, kar je na njej; dal mu je prosto voljo, obljubil večno plačilo v nebesih, ako mu ostane zvest. — Čeprav je zlorabil človek svojo prostost, da je razžalil Boga in takorekoč pahnil od sebe, usmilil se ga je izgubljenega nebeški Oče — poslal je človeškemu rodu svojega Sina Jezusa Kristusa, da ga je odrešil z lastno krvjo in da bi ga v dobrem utrdil, poslal mu je Sv. Duha, da ga je posvetil. Pustil je človeku še vedno prosto voljo, naj si izvoli, kar hoče, a povedal mu je tudi, kaj je pravo in dobro, kaj je hudo in slabo. Oboje je položil predenj; sam naj si izbira. Poučil ga je dovolj, da spozna lahko, kaj mu je v korist, kaj pa v škodo!

Sin božji sam je prišel na svet učiti ljudi in jih zveličat. „Semetipsum exinnanivit formam servi accipiens“, pravi o njem sv. Pavel, samega sebe je takorekoč uničil, postal suženj le zato, da bi človeka rešil sužnosti in ga usposobil, da se udeleži večne sreče. Ko pa je zapustil svet, dovršivši delo odrešenja, je obljubil in poslal drugega vodnika, učenika in tolažnika Sv. Duha, ki ostane pri nas vse dni do konca sveta. Ta Sv. Duh pa vodi, uči in tolaži pred vsem one, ki so pravi namestniki Kristusovi na zemlji, ki imajo pred vsem nalogo, da druge vodijo, uče in tolažijo. V zadnjem hipu, predno se je ločil s tega sveta in so ga oblaki zakrili, je rekel Jezus apostolom in njih naslednikom: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha. Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte! Jaz ostanem z vami vse dni do konca sveta.“

In apostoli, pokorni temu povelju, so šli na vse strani, da so se uresničile besede psalmistove: „In omnem terram exivit sonus eorum et in fines terrae verba eorum.“ „Po vsej zemlji je šel njih glas in do konca zemlje njih besede.“ Seme božje besede,

katero so sejali učenci Gospodovi, je ozelenelo, vzcvetelo in obrodilo stoteren sad na vseh straneh; zemlja se je prerodila po krščanski veri v troedinega Boga.

Toda prišel je za temi sejalci še drug sejalec, ki je jel sejati drugo seme; zasejal je ljuliko med pšenico. Napočili so časi, katere je napovedal v preroškem duhu apostol Pavel učencu Timoteju: „Erit enim tempus, cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros. prurientes auribus, et a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur. (II. Tim. IV. 3. 4.) In ta čas je napočil v polni meri v naših časih. Sedaj se množe trume njih, ki pravega, zdravega uka več ne morejo strpeti, ki mu ušesa maše, ki si po svoji volji kujejo vero. Vstali so novi apostoli, ki oznanjajo nov uk, ki trdijo, da uče pravo krščanstvo, vero ljubezni. In žalibog, človek, ki je vedno bolj nagnjen k hudemu nego k dobremu, rajši veruje tem laži-apostolom nego onim pravim apostolom, katerim je rekel sam božji Sin: „Pojdite in učite vse narode!“

Sv. Pavel, govoreč učencu Timoteju o teh žalostnih časih, dostavi opomin: „Tu vero vigila, ministerium tuum imple, opus fac evangelistae.“ „Ti pa čuvaj, spolni svojo nalogo, izvrši delo oznanovalca.“ Zato tudi jaz danes, v god troedinega Boga, izvršim le svojo nalogo v smislu sv. Pavla, ako pojasnim te tožne verske razmere s tem, da govorim o različnih apostolih naše dobe.

Začnem v slavo troedinega Boga!

Ali so torej res različni apostoli, ki uče vsak svoj uk, katerih vsak hoče druge potegniti za seboj? Tega mi ni treba dokazovati, ker, žalibog, vsakdanja skušnja nas vedno le preveč o tem poučuje in prepričuje. Ali je pa sploh mogoče, da bi bilo več nauk o isti stvari resničnih, t. j. da bi vsakdo imel pravo? Vsak nauk, ki je pravi, verodostojen nauk, mora biti utemeljen na resnico, resnica pa je le ena, torej tudi pravi nauk le eden.

Pregovor pravi: „Resnica oči kolje.“ To se opaža vseskozi na resnici, na katero je sezidano krščanstvo. Ta resnica je trda, neizprosna, ki tirja popolno pokorščino. A človeška narava je oslABLJENA, sprijena, ta stroga resnica jo bode v oči. Zato se je skuša iznebiti, se oprostiti nje oblasti in izumiti si novo resnico, ki bo milejša človeškim strastem. Toda novo resnico skovati poleg že obstoječe ni lahko. Prebrisani ljudje pa so tudi to izumili;

in sicer: s čim? Besedam so dali drug pomen, kakor so ga imele doslej. Tako rabijo torej iste besede, kakor oznanovanci prave resnice, le v drugem pomenu. Že v starem zakonu je po preroku Izajiju zažugal Bog onim, ki besede preobračajo, rekoč: „Gorje vam, hinavci, ki dobro imenujete hudo in hudo dobro, ki sladko nazivate kislo in kislo sladko, ki luč zamenjate s temo in temo z lučjo. Jeza božja pride nad vas kakor ogenj in vas bo sežgala kakor pleve!“ Takih ljudi, ki so podtikali besedam napačen pomen, ki so besedo zavijali, je bilo vselej dosti na svetu, taki so bili zlasti v 18. stoletju na Francoskem, ki so obetali zlate gradove in nebesa na tem svetu, potem pa so napolnili svojo deželo in vso Evropo s krvjo in z ognjem. Katere so pa bile tiste besede, s katerimi so zmotili ljudi? Te besede so bile: svoboda, enakost in ljubezen. — Teh lepih besedi si niso le-ti izumili, te besede izhajajo iz evangelija Jezusovega. Hudobni ljudje pa so jih zavili, njih pomen preobrnil in jih zlorabili, namesto sebi v srečo in blagoslanje porabili so jih sebi in drugim v nesrečo in pogubo. Premislimo natančneje te tri besede, ker uprav te besede: svoboda, enakost, ljubezen, so tudi glasila krivih apostolov naših dni.

Kaj pa je svoboda? — Kdo je svoboden, popolno prost in neodvisen? Edino le Bog! Bog nima nobenega nad seboj, katerega bi moral ubogati, cel svet je njegovo delo, vse je pod njegovimi nogami, vsemu ukazuje. Mi vsi pa smo stvari božje, torej odvisni od Boga, kateremu moramo služiti. A tudi od drugih stvari smo odvisni, ker stvarstvo je celota in vsak človek je le del te celote. Ako pa se ločimo od te celote, nismo potem prosti, svobodni, temveč izgubljeni. Ko bi se zemlja ločila od solnca, propadla bi, izgubila bi se; ako se veja loči od drevesa, osuši se; ako se roka ali noga loči od telesa, neha živeti. Mi vsi smo torej udje človeške družbe, in kot taki imamo duhovne in svetne dolžnosti, ker imamo dušo in telo. Kdor se torej hoče ločiti iz te družbe, škoduje sebi in družbi. Kaj pomaga kolesce v uri, ako noče teči z drugimi. Vzame se vun in vrže proč. Prava svoboda človekova torej ni v tem, da je človek od vsega neodvisen, ker v tem slučaju je izgubljen, temveč prava prostost je v tem, da človek uspešno deluje v svoj časni in večni blagor; v tem pa ga podpira odvisnost od Boga, Cerkve in države.

Kdo pa se najbolj s svobodo ponaša; kdo najbolj oznanja prostost? Skušnja uči, da dobri, pravi kristjani nikoli ne pogre-

šajo prostosti, zato ker se čutijo svobodne, proste. Jarem sužnosti jih ne tare. Nasprotno pa oni, ki so vero takorekoč obesili na kol, ki svobodo najbolj povdarjajo, ti pa vedno zdihujejo, da so še premalo prosti. Temu ni čuda, ker so uprav ti ljudje v vedno večji sužnjosti. Vprašam vas, je-li kaka strahovitejša sužnost nego sužnost lastnih strasti? Grešnik se izkuša iznebiti oblastva božjega, noče mu služiti; a revež ne pomisli, kako pomilovanja vreden suženj je svojih strasti. Sramuje se svojih del, preklinja jih, pa jih vendar ponavlja zopet in zopet, in sam obupno priznava, da mu ni moč rešiti se iz sužnosti. A pravi kristjan pa je najprostejši človek na svetu; razbil je okove greha, sedaj svobodno služi Bogu, dokler se ne zedini na veke s svobodnimi otroki božjimi. V tej sladki zavesti sme reči s sv. Pavlom: „Quid separabit me a charitate Christi?“ „Niti žalost, niti bolečina, niti lakota, niti meč, niti preganjanje. Ni je reči, ki bi me mogla zmagati.“ To je mož, ves prost in svoboden. Torej apostolom laži-svobode ne moremo verovati.

Ako pa sedanji svet skoro ne ume, kaj je svoboda, ume še manj, kaj je enako st. Ljubi moji, vi mi morate priznati, da na svetu ne more vse enako biti, ker ni Bog vsega enako ustvaril. Ako se ozrete proti nebu, vidite solnce, luno in zvezde, ki se razlikujejo med seboj. Na zemlji vidite razne živali, rastline in celo izmed ljudi ni nobeden popolnoma enak drugemu niti po podobnosti niti po zmožnostih; enemu je dal Bog po pet talentov, drugemu pa le po dva. Nobena moč ne more storiti to enako, kar je storil Bog neenako; in ko bi Bog vse poenačil, potem bi bilo pač res dolgočasno na svetu. Ravno zaradi tega se nam zdi svet prijeten, ker vidimo tako različne stvari, ki pa se vse skupaj strinjajo v tako lepo celoto. Glejte, na citrah so različne strune, iz katerih citraš izvabi razne glasove, ki se izlivajo vsi skupaj v ubrano prijetno godbo; ko bi pa imele vse strune isti glas, bi zbežal posluševalec, tako strašno bi hreščalo.

Tako je tudi v človeški družbi različnost, a vsa ta različnost se mora spajati v lepo, enotno soglasje. Te raznoterosti pa so različni stanovi, razna opravila, ki so razdeljena med posamezne ljudi. Saj vidite sami, da v eni državi niso vsi vladarji, knezi, niso vsi kmetji, zidarji itd. Prav taka razlika mora biti tudi v gospodstvu božjem, tudi tukaj mora biti delo razdeljeno in urejeno. Sv. Pavel sam uči: „Eno telo smo, kateremu je Kristus glava, in mi smo udje tega telesa. Ko bi bilo vse le oko, ali

noga, ali roka, kje bi bilo pa potem telo? Tako pa so različni udje, pa le eno telo. In tako je postavil Bog v svoji Cerkvi nekatere kot apostole, kot učeničke, kot vladarje, druge kot delavce, kot podložnike itd. In kakor jim je določil razna opravila, tako jim je podaril tudi razne primerne zmožnosti. Kdor torej hoče in tirja, da bi bili vsi enaki v človeški družbi, o tistem moram reči, da hoče pokončati človeško družbo; zato ne moremo tirjati take enakosti.

Le en gospodar je, ki vse enake naredi. Ta gospodar pa ni življenje, temveč smrt. Kjer je življenje, tam mora biti razdelitev, red, torej razlika. Smrt ima oblast, da vse poenači; v grobu bomo vsi enaki, vsi prah in pepel. — Že v starem zakonu so se uprli nekateri Izraelci, na čelu jim Kore, Datan in Abiron, ki so trdili, da imajo vsi enako duhovsko in učeniško oblast, ne le Mojzes in Aron. A na božje povelje se je zemlja očitno odprla in upornike žive požrla — v svarilo vsem, ki hrepene po goljufivi enakosti v Cerkvi in državi. Apostolom enakosti ne moremo verovati, podvreči se je treba volji in naredbi božji in ne godrnjati zoper Boga, ki je vse prav uredil.

Razliko med stanovi pa hočejo odpraviti oni, ki to uče, s takozvano krščansko ljubeznijo, katero so baje učili Jezus in apostoli. Toda sedanji svet je celo pozabil, kaj je ljubezen. Neštevilno je apostolov ljubezni, ki celo katoliškim duhovnikom oznanjujejo ljubezen, češ, le vse z ljubeznijo! Toda ti ljudje ne vedo več, kaj je prava ljubezen. Toliko se menda še nikoli ni govorilo o ljubezni, nego dandanašnji; svet se v ljubezni skoro vtaplja. Toda kaj pa je ljubezen? Koliko ljubezni je sedaj na svetu, ki pa ni ljubezen, ki je vse preje nego to, ki je le ona spona, s katero hudobni duh človeka le nase priklene; a nasprotno, kako malo ljubezni je med ljudmi, o kateri bi smeli reči, da je prava ljubezen! Kaj je torej ljubezen sedanje dobe? Po mislih sedanje dobe je ljubezen le v počutnosti, le v tem, da človek zadovolji vse svoje strasti. Ljubi moji, roko na srce, je-li to ljubezen? To je nevarna bolezen, ne pa ljubezen; le pogledjmo nevarnost te bolezni! Ako starši ljubijo bolj telo svojih otrok nego njih dušo, dovolijo jim vse, delajo, kar hočejo, jedo in pijejo, kolikor se jim zljubi, uče se, kar in kolikor sami hočejo, hodijo, koder jih vodi lastna želja — in tako se otroci ne nauče nič dobrega, nič resnega, nič koristnega. Taki otroci ne znajo in ne bodo znali nič potrpeti, nič prenesti; znali bodo le uživati veselje, dokler

bo šlo. Taki sinovi postanejo lopovi, take hčere ostanejo brez vere. Taka je torej napačna ljubezen te dobe v družinah. Še hujše pa je ono drugo razmerje, ki si predrzno tudi nadevlje ime ljubezen. O tem niti ne govorim. Le to rečem, da to ni ljubezen, to je izraz vsakovrstne nesnage, katero more le docela sprijen človek zagovarjati. Ljubi moji, ako apostoli te laži-ljubezni zmagajo, potem doživi kmalu ne le posamezna družina, temveč cela človeška družba strahovit bankerot. Ne, kdor v resnici ljubi ljudi, ta ljubi njih dušo, njih čednosti, njih pravnost, in jim skuša z nauki o potrpežljivosti in delovanju pripraviti srečo, ne pa z nauki o uživanju in razveseljevanju.

To so nekako glavni nauki laži-apostolov sedanje dobe, nauki o svobodi, enakosti in ljubezni. So sicer še drugi lažnivi nauki, a vsi ti se zedinjujejo v teh treh navedenih. Smemo li torej tem verovati? Kdor sodi trezno, mora reči: nikakor ne! A komu naj verujemo? Verovati moramo onim apostolom, katerim je rekel sam Sin Božji: „Pojdite in učite vse narode... Učite jih spolnovativse, karkolisem vam zapovedal!“ Kakšen nauk pa oznanujejo ti apostoli? Kaj pa ti obljubujejo svojim učencem? Eden izmed njih, veliki sv. Pavel nam pove ves njih nauk z besedami: „Nos autem praedicamus Jesum Kristum, et hunc crucifixum, Judaeis quidem opprobium, gentilibus vero scandalum. Mi oznanujemo Jezusa Kristusa in sicer križanega, ki je Judom v pohujšanje, poganom v posmeh. Ti apostoli se z nauki, prejetimi od svojega božjega Učenika, ne laskajo, ne obljubujejo drugega nego dušni mir v časnosti in večno srečo onkraj groba v večnosti. Zato pa je treba na tem svetu voljno naložiti na ramo svoj križ in hoditi po poti, po kateri je hodil prvi naš mojster Jezus Kristus.

Naj se hvalijo apostoli vsakršne baže s prosvitljenimi nauki o svobodi, enakosti, ljubezni itd., in naj skušajo ž njimi osrečiti svet, — ne bo se jim posrečilo nikdar! Prava svoboda, prava enakost in prava ljubezen, z eno besedo: pravi nauk je v katoliški Cerkvi in nikjer drugje. To uči vsa krščanska zgodovina, to uči izkušnja vsak dan. To prepričanje se nikomur ne vsiljuje, a do tega prepričanja pride, kdor trezno sodi. Izmed vseh apostolov sedanje dobe so torej pravi apostoli le oni, ki so pravi nasledniki Kristusovi, o katerih pravi Gospod sam: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje, kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal.“ Amen. B.

Praznik sv. Rešnjega Telesa.

Kdaj, v kak namen in na kateri način je Jezus Kristus postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa.*

Kruh z nebes si jim dodelil, ki ima vso sladkost v sebi. (Cerkv. molitev.)

Človek, od Boga ustvarjen, živo čuti svojo onemoglost in odvisnost od Boga ter goreče hrepeni, njega pričujočega imeti in z njim občevati. To hrepenenje najdemo pri vseh narodih, v vseh časih. Odtod je prišlo, da so pagani, želeč z Bogom naravnost občevati, imeli podobo božjo za Boga samega in jo po božje častili. Bog je v svoji neskončni milosti to hrepenenje človeško vtešil. V starem veku, ki je bil le predpoda novega, je bil nekako pričujoč Izraelcem v oblaku, ki jih je spremljal vseh 40 let po puščavi, deleč jim podnevi hladno senco, ponoči pa razsvetljuječ jim gosto temó. V novem veku pa je pričujoč v presvetem zakramentu, v katerem se daje svojim vernim gledati in uživati. To ni več njegova podoba, ampak on sam je bistven o pričujoč, on, vir vseh milosti. Ni pa pričujoč v človeški podobi, marveč skrit je v podobi belega kruha. Ni pa pričujoč samo na enem kraju, ampak povsod, kamor je dospela sv. katoliška vera in je postavila oltarje, je ves in nerazdeljen pričujoč. Kakor je naša duša cela in nerazdeljena v vseh delih telesa, enako je tudi Kristus, ki je Cerkvi več, kakor duša našemu telesu, cel in nerazdeljen pričujoč v vseh delih svojega duhovnega telesa — katoliške Cerkve. Po vsi pravici smemo tedaj zaklicati s svetim Tomažem Akvinskim: „Ni ga tako velikega naroda, ki bi imel svoje bogove tako blizu, kakor je naš Bog in naš gospod.“

Kristjani! Res je, da s telesnimi očmi vidimo le malo, belo hostijo; z jezikom čutimo le nežen, pšeničen kruh; ali sv. vera nas uči, da je tukaj resnično in bistveno pričujoč Jezus Kristus, kakor Bog in človek, z dušo in telesom, s krvjo in mesom. Sv. Rešnje Telo je verska skrivnost, ki naš razum presega, skrivnost, katere s človeškim umom ne moremo umeti, katero moramo le ponižno verovati, kakor se poje pri blagoslovu: „praestet fides . . .“; to je: „kar počutkom primankuje, vera naj nadomesti!“ — Mi torej vidimo le kruh, vendar verujemo, da je

* Obenem priložnostni govor za dan vednega češčenja in za druge evharistične pobožnosti.

to pravo telo našega Gospoda Jezusa Kristusa in tudi nam veljajo njegove besede, ki jih je govoril Tomažu: „Blagor njim, ki ne vidijo, pa vendar verujejo!“

V čast Sv. Rešnjemu Telesu hočem govoriti in vam dokazati, da nam nebó ni moglo dati večje zastave ljubezni božje do nas, kakor je imenovani presv. zakrament. To boste vsi spoznali, ako z menoj preišljujete:

1. kdaj, 2. v kak namen in 3. na kateri način je Jezus ta sv. zakrament postavil.

I. Čas ustanovitve sv. Rešnjega Telesa kaže nam Jezusa kot najprisrčnejšega prijatelja. Kadar se ločita prijatelja, kaže se najlepše njuna ljubezen. Iz prs prihajajo globoki vzdihljeji, usta bridko tožijo, oko se koplje v solzah in obraz ne more prikriti notranje bolesti. Tako sta se ločila Jonatan in David, vzora prave prijateljske ljubezni. Srčno se poljubita, britko jokata in si drug drugemu želita srečo in blagoslov. Ker je njima ločitev neizogibna, obnovita in potrdita še enkrat zavezo ljubezni in zvestobe, katero sta si prisegla že davno poprej, kakor beremo v 1. knjigi kraljev. Glejte, tako jemlje slovó ljubezen. — Da bi se pa ljubezen zavoljo dolge ločitve ne ohladila, kaj stori prijatelj? Svojo podobo dá prijatelju v spomin, rekoč: „Vzemi, brate, to podobo! Akoravno bova telesno ločena, hočem vendar v podobi vedno pri tebi ostati. Večkrat se ozri na to podobo in spominjaj se svojega prijatelja. Glej, ta usta ti neprestano zatrjujejo zvesto ljubezen; poglej te oči in šteje solze, ki jih po tebi pretakam; ozri se na ta prsa in reci: „Tukaj notri prebiva blago srce, ki ga smem imenovati svojo lastnino!“ — Ljubi kristjani! Tako nežna, tako pomenljiva je ljubezen med ljudmi.

Toda kaj je ta ljubezen, ta zvestoba, to nagnenje v primeri s tisto ljubeznijo, ki jo ima Jezus, Sin božji, do svojih vernih? — Edinorojeni Sin božji zapusti nebeško veličastvo in pride iz ljubezni do grešnega človeštva na svet, vzame hlapčevsko podobo náse in postane nam enak; 33 let hodi po zemlji in povsod zapusti sledove najsrčnejše ljubezni do ubogega človeštva. Že se bliža čas njegovega britkega trpljenja, v katerem se najlepše pokaže njegova ljubezen. Dobro vé, da je prišla ura ločitve. Ker je tedaj svoje ljubil, hotel jih je do konca ljubiti in jim pri slovesu zapustiti tak spomin svoje ljubezni, kakršnega še noben prijatelj ni zapustil od začetka svetá. Svojim učencem veli pripraviti

večerjo. Ob določenem času sede z njimi k večerji in reče: „Silno sem želel, jesti to jagnje z vami.“ Potem vzame kruh v svoje roke, blagoslovi ga, razlomi in dá učencem rekoč: „Vzemite in jejte, to je moje Telo, ki bo za vas dano; to delajte v moj spomin. Kadarkoli boste ta kruh jedli, vselej bodete oznanovali mojo smrt.“ To se pravi: Moje Telo bo sicer v smrt dano, toda jaz bom z njim vstal in ga v nebesa vzal. Ta kruh pa bo po vaših besedah izpremenjen v moje Telo, kolikorkrat bodete hoteli, in v njem ostanem pri vas do konca sveta.

Čudovita zastava božje ljubezni! O Jonatan, kako mrzla se mi zdi tvoja ljubezen! Ti podeliš ljubljenemu Davidu svoja oblačila, poljubuješ ga, jokaš, prisegaš mu vedno zvestobo; in to je vse, kar premore tvoja ljubezen. Jezus pa daje svojim ljubljencem ne oblačila, ampak svoje lastno telo; on zanje nima poljubov, solza in zatrdil zvestobe, marveč svoje lastno Telo jim da v jed in svojo kri v pijačo; in to v tisti uri, ko se mu je ločiti, tisto noč, ko bo izdan, ko ga zasledujejo, da bi ga peljali v smrt. Nebeški oče mu je zapovedal trpeti in umreti za grešni človeški rod, ni mu pa zapovedal postaviti sv. Rešnje Telo, ampak to je delo brezkončne ljubezni Jezusove do nas. Izdajalec Judež se že pogaja z Judi, da ga jim izda. Jezus jim hoče sam nasproti iti, vendar prej še hoče postaviti zakrament ljubezni.

Čudi se, kristjan, in ostrmi! Jezus je v resnici najzvestejši prijatelj tvojega srca, zakaj v tem trenutku, ko mu svet pripravlja smrt, postavi on zastavo svoje ljubezni, zapusti nam svoje meso in kri v jed in pijačo.

II. Dragi poslušalci! Kaj pa je namen sv. Rešnjega Telesa? Čemu je Jezus ta zakrament postavil? V sv. evangeliju beremo, da je neki gospod napravil večerjo, in jih je veliko povabil. Ubožci, slepi, kruljevi in kar jih je bilo po cestah in stezah, vsi so našli prostora krog mize, in so utolažili glad. Sv. Rešnje Telo je postavljeno tudi v živež in sicer v živež krščanskim dušam, da zamorejo nasičeni s to hrano krepko napredovati na poti v večno življenje. Vsem brez izjeme da Jezus to jed. Mana, katero je Bog dal Izraelcem v puščavi, je imela okus tiste jedi, katero si je kdo želel. To lastnost ima tudi sveto Rešnje Telo, katero sv. Cerkev imenuje kruh angelski. „Vzemite in jejte vsi od tega,“ tako kliče Jezus, ljubljene ženin naših duš. „Pridite k meni, vi pravični, pridite semkaj spokorniki; vi, ki ste obteženi, bolni,

umirajoči; semkaj pridite, zakaj za vas sem to sveto večerjo pripravil, za vas ta sveti zakrament postavil.

„Pravični!“ Bojiš se pasti na strmem potu v zveličanje, rad bi se obvaroval velikega greha, ki je smrt duše, pridi semkaj, „zakaj jaz sem živi kruh, ki sem iz nebes prišel, da nobeden ne umrje, ki uživa ta kruh; kdor je moje meso in pije mojo kri, ta ostane v meni in jaz v njem.“

„Spokornik!“ kliče dalje Jezus, „ako hočeš vstati iz groba grehov, pridi semkaj! Jaz sem kruh življenja; kruh, katerega bom jaz dal, je meso v življenje sveta; kdor je mene, bo živel vekomaj, in jaz ga bom obudil, kakor sem obudil umrlega Lazarja.“

„Vi, ki ste žalostni in obteženi, in hrepenite po tolažbi, sem pred altar pridite in boste razveseljeni. „Zakaj jaz sem Bog, ki razveseljujem tvojo mladost, in tvoj duh se bo razveselil v Bogu, tvojem Zveličarju.“

„Bolnik!“ Ti bi rad težila svoji duši, težko ti je z vdanostjo trpeti, želiš si nazaj zdravja; mene poslušaj, ki ti kličem v evangeliju: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, jaz vas bom pokrepčal. Kliči me, kakor nekdanji stotnik v evangeliju, in jaz bom prišel, ne le v tvojo hišo, marveč v tvoje srce, da ga ozdravim.“

„Umirajoči!“ kliče nadalje Jezus, „hočeš se srečno ločiti s tega sveta, pomni: Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan.“

„Verne duše, ki se čistite v vica, vtolažite se; tudi za vas sem ta sveti zakrament postavil. Moji duhovni vsak dan darujejo moje Telo, in vam v prid obračajo sadove svete daritve, da bi očiščene vseh madežev skoraj prišle pred obličje božje. Moja kri, ki se daruje na oltarju, vpije v nebesa, močnejše, kakor kri nedolžnega Abela, in bode upila toliko časa, dokler ne boste rešene grozne ječe.“

Z eno besedo: Vsem kristjanom kliče Jezus: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega, in ne pili njegove krvi, ne boste imeli večnega življenja!“

Kristjani! Meso in kri Jezusova je tedaj v resnici dušna hrana našim dušam; zato je On ta zakrament postavil in nam jasno pokazal, da nas neizmerno ljubi.

III. Ako se dva na zemlji resnično ljubita, imata le to željo, da bi se v vsem popolnoma zedinila in se nikdar ne ločila. „Duša moja,“ „srce moje,“ „ti moje vse,“ tako drug drugega nazivljeta.

Tudi Jezus, Sin Božji, srčno želi z nami popolnoma zediniti se, zato nam da svoje meso v jed in svojo kri v pijačo. Najtesneje se združuje jed in pijača s tem, ki jo uživa. Jed in pijača gre v želodec, iz tega v kri in meso in v vse dele našega telesa. Ravno tako tesna je zveza Sinu božjega z nami v presv. zakramentu. On sam pravi: „Moje meso je v resnici jed in moja kri je v resnici pijača; kdor moje meso je in pije mojo kri, ta ostane v meni in jaz pa v njem.“ Sveti očetje pojasnujejo to resnico s to-le primerom: Kakor se kapljica vode v sodu vina popolnoma izgubi, kakor dva kosa voska, ki ju v eni posodi stopimo, postaneta le en sam kos, ravnokotko postanemo tudi mi, ko Jezusovo telo in kri vživamo, z njim popolnoma edini, mi se takorekoč v njega izpremenimo.

O koliko prednost ima ta zakrament pred vsemi drugimi! V drugih zakramentih nam deli Sin božji le svojo milost in sicer po majhnih znamenjih, kakor: voda, olje, balzam. V zakramentu sv. Rešnjega Telesa pa daje samega sebe, svoje telo in svojo dušo, svoje meso in kri, božjo in človeško naravo. — Povejte mi, predragi, kateri pastir živi svoje ovčice z lastnim mesom in lastno krvjo? Kateri zdravnik daje bolnikom samega sebe v zdravilo? — Glejte, vse to stori Jezus, Sin božji v zakramentu svetega Rešnjega Telesa. Oh kakšna sreča in tolažba je za-te, ki sprejmeš Zveličarja ne kakor Simeon, v svoje naročje, ampak na jezik, v svoje srce! O blaženo združenje, v katerem te Jezus sprejme za svojega otroka, objema te kot svojo nevesto, poljubljuje te kot svojo hčer. Ti se pogovarjaš z njim in On s teboj; reči smeš tedaj s sv. Pavlom: „Živim; toda ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni.“

S tem, da nas je Bog iz gole ljubezni ustvaril, in nas je božji Sin iz ljubezni odrešil ter v dokaz svoje neskončne ljubezni postavil presv. Rešnje Telo, nam je dal vse, kar ve in premore. Tudi Bog ne more več dati, kakor samega sebe. Torej smo se prepričali, da je presv. Rešnje Telo res zastava božje ljubezni do nas.

Ljubi kristjani! To presveto Telo je po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah. Kristus hoče sredi svojih ovčic prebivati, pripravljen njihove prošnje poslušati, biti jim moder svetovalec in tolažnik. Človek bi mislil, da se verniki res v vseh nadlogah k njemu zatekajo, da Kristusu vračajo njegovo brezumno ljubezen. Žal, da temu ni tako. Miza je sicer vedno pogrnjena, ali ljudje

sedajo k njej le poredko, morda samo enkrat na leto, ker jih cerkvena zapoved sili. O srečni časi začetka krščanstva, ko so verniki z veliko vnemo vsak dan pristopili k sveti večerji, in presveto Telo celo domov jemali, da bi se v preganjanju z njim pokrepčali. V podzemeljskih jamah so se zbirali k božji službi in k svetemu obhajilu, v vedni smrtni nevarnosti pred krutimi preganjalci. Dandanes je vera ravnotako v nevarnosti. Sicer se kristjani v naših krajih ne preganjajo s silo, ali resnica je, da komaj otrok zapusti očetovsko hišo, kjer se je v besedi in v dejanju učil krščanskega življenja, že ga od vseh krajev obdajajo izkušnjave, slabi zgledi in očitna zapeljevanja. A ne samo vaši otroci, tudi vi, krščanski starši boste sami priznali, da vaša vera ni več tako živa, tako odkritosrčna, kakor je bila nekdanj; tudi vas je že omamil strup verske malomarnosti. To stanje vas sicer ne zadovoljuje; srčno hrepenite po starih, boljših časih nazaj, a nečejo več priti. Prišli pa bodo, ako bomo mi staro versko prepričanje zadobili, in to prepričanje pokazali v besedi in dejanju. Z drugo besedo: Stara zadovoljnost in sreča bo prišla nazaj, ako bomo mi imeli večjo ljubezen do Boga in bližnjega. — Dragi moji! Ko je Jezus s svojimi apostoli obhajal zadnjo večerjo, je slonel Janez na srcu Jezusovem, in se napil ondi ljubezni v toliki meri, da ga zavoljo ljubeznipolnega življenja še dandanes imenujemo apostola ljubezni. Predragi! Tudi mi se naslonimo na Srce Jezusovo v presvetem zakramentu. Ondi počivajmo, ondi pijmo ljubezen do Boga, in do bližnjega in srečni časi se bodo s to ljubeznijo zopet povrnili.

V prvem listu do Korinčanov očita sv. Pavel kristjanom tega mesta, da jim je več mar za jed in pijačo, kakor za sveto obhajilo, in sklepa: „Zato jih je veliko slabih in bolnih med vami, in veliko jih spi.“ Te besede smem brez skrbi na naše čase obrniti. Kristjani se le prav redko krepčajo s presvetim Rešnjim Telesom, zato je so popolnoma vdani temu svetu, v nemarni v dobrih delih, hitri v prelomljenju božjih in cerkvenih zapovedi, slabi in boječi v izkušnjavah, vdani grešnim navadam, hrepeneči po svetnih sladnostih, bojè se križa Kristusovega, in kakšen bo njihov konec? — Kakor telo ne ostane zdravo in krepko brez jedi in pijače, tako tudi duša ne more živeti, da se ne bi krepčala s presvetim Rešnjim Telesom. Ljubi moji! Zato je med nami tolikanj slabih in bolnih, ker ne hodijo k studencu zveličanja. Brez skrbi smem trditi, da se dandanes le tisti ohrani poštenega,

kdor pogosto prejema svete zakramente. Zatorej, krščanski starši, ki imate veliko težav in sitnosti z gospodarstvom, z izrejo otrok in s posli, pogostokrat pristopite k sveti mizi, tamkaj boste prejeli najboljšega Tolažnika in Svetovalca. Mladičiči in deklice! Ako hočete neoskrunjeno ohraniti svojo nedolžnost, ta kruh zaužívajte, ki ga sv. očetje po pravici imenujejo „žito, iz katerega izhajajo device“. Otroci! Hočete rasti v dobrem pred Bogom in pred ljudmi, slišite, kako Jezus male k sebi kliče: „Pustite otročiče k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo“; tudi vi pripravite v vaših mladih srcih stanovanje svojemu Jezusu. Ljubi moji poslušalci! Ako smo bili dozdej vnemarni v prejemanju svetih zakramentov, in smo postali tako mlačni v veri, da nismo več poznali Jezusa, ko se je dal nesti k bolniku, ali ga nismo pozdravili gredoči mimo božjega hrana, in nismo kolena pripognili, ko se je dal izpostaviti na oltarju: tedaj vsaj na praznik v proslavo svetega zakramenta sklenimo oživiti svojo vero v presv. Rešnje Telo, in pogosteje prejemati svete zakramente, da bomo s Kristusom odmrli grehu tudi z njim vstali in se kdaj udeležili svete večerje v nebesih, kar vam in sebi iz celega srca želim. Amen.

P. Hugolin Sattner.

Druga nedelja po binkoštih.

O trojni večerji.

Neki človek je napravil veliko večerjo.

Luk. 14, 16.

Sveta Cerkev bere danes sveti evangelij, ki pripoveduje, kako je neki človek pripravil veliko večerjo. V podobi te večerje nas opomni ona na zakrament presvetega Rešnjega Telesa, čigar prelepo slovesnost obhajamo ravno zdaj skozi osem dni. — Kdo pa je ta človek, ki je napravil večerjo? Nihče drugi kot Jezus Kristus, Sin božji. Človek se mu pravi, ker je nase vzel človeško naravo: človeško telo in človeško dušo, človeško pamet, človeško voljo, pa tudi človeško čuteče srce, kratkoma, ker je bil človek, kakor vsak drugi, le da greha ni imel. — In ta Bog - človek je napravil v vsakem obziru res veliko večerjo. Velika je ta večerja, ker največji vseh kraljev jo je pripravil; velika je ta večerja, ker za silno veliko, neštevilno rodovino, za vesoljni

pravoverni svet je pogrnjena miza, velika je ta večerja, ker visoka je njena cena; velika je ta večerja, ker njen obstoj ni le skozi tisočletja, ampak se razteza skozi brezkončno večnost.

In ta od Kristusa postavljena večerja je edina, pa tudi trojna; edina, ako imamo pred očmi le njeno bistvo, trojna pa, če se misli na njeno postavljenje, nadaljevanje in dovršitev. Prva večerja je že davno minula, obhajala se je pred več kot 1800 leti; druga je sedanja, ki se vsak dan ponavlja v katoliški Cerkvi; tretja je prihodnja, ker je njeno obhajanje prihranjeno bodočemu življenju. O tej trojni večerji sprejmite danes nekoliko besed.

I. Davno minula večerja je tista, katero je Zveličar obhajal samo s svojimi apostoli. Na večer pred svojim trpljenjem uživa Zveličar s svojimi spremljevalci vsled predpisa Moze-sove postave tako imenovano velikonočno jagnje. Ko tako v sveti radosti vkup sedijo, pravi Gospod: „Srčno sem želel z vami jesti to velikonočno jagnje, preden trpim; zakaj povem vam, da odzdaj ga ne bom več jedel.“ (Luk. 22, 15.)

Pri teh nepričakovanih besedah se polasti globoka otožnost src apostolov, ker prevelika je bila njih nagnjenost in ljubezen do mojstra, da bi bili mirno prenesli misel na bližnjo ločitev. Pa kmalu jih Jezus napolni z velikim veseljem.

Ko so okusili velikonočno jagnje stare zaveze, jim dá Zveličar velikonočno jagnje novega zakona, najsvetejšo jed, ker — sveto pismo pravi: „Jezus je vzel kruh in ga je posvetil in razlomil ter dal svojim učencem, rekoč: Vzemite in jejte; to je moje telo.“ — In je vzel kelih z vinom, ga posvetil in jim dal, rekoč: „Pijte iz njega vsi: Zakaj to je moja kri nove zaveze.“ (Mat. 26, 26—28.) S temi besedami je Zveličar kruh in vino izpremenil v svoje najsvetejše telo in najsvetejšo kri ter se dal užiti apostolom. — Kakšna čuvstva so morala prešiniti apostole, ko jim je dal tako hrano; samega strmenja nad tako čudeznim darom so bili razvneti in polni pobožnosti in hvaležnosti! O gotovo so se čutili najsrečneje med ljudmi, in to po pravici; ker največje in najboljše so prejeli, kar je sam Bog mogel dati.

Tako se je prvič obhajala v Jeruzalemu nebeška večerja; te slovesnosti se moramo z največjo hvaležnostjo spominjati; kajti, če bi se bil Kristus brez te večerje ločil s sveta, mi bi v svojo nesrečo nič ne vedeli o večerji sedanjosti.

II. Sedanja večerja je najsvetejši zakrament presvetega Rešnjega Telesa, ki se v glavni stvari nič ne razločuje od one v Jeruzalemu, ker se tukaj ponavlja in nadaljuje, kar se je tam bilo pričelo. Ravnotako srečni smo kot apostoli, ker ona nebeška jed se deli tudi našim dušam. Ob tisti slovesni uri postavljenja je rekel Gospod apostolom: „To storite v moj spomin,“ t. j.: Ravno to, kar sem jaz zdaj storil, delajte v prihodnje tudi vi. S tem je dal apostolom in njih naslednikom, škofom in mašnikom, povelje in oblast, vse dni do konca sveta kruh in vino izpreminjati v telo in kri in tako deliti vernikom v hrano. In tako je od prvih dni krščanstva vedno pogrnjena zveličanska miza — vsemu človeštvu, brez razločka osebe, stanu, posvetne časti; vsakemu je mogoče kruh življenja uživati; da ga vsak tudi mora okušati, ako hoče živeti pravo življenje. In kako prijazno očetovsko nas ljubezen Jezusova kliče: „Pridite vsi k meni, ki ste trudni in obteženi, jaz vas bom poživil.“ — Ljubezen Jezusova se čuti razžaljena, ako se ga ogibljemo: „Resnično resnično vam povem: Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega, in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.“ (Jan. 6, 54.) — Ljubezen Jezusova nam obeta najvišje dobrote, če s čistim srcem pridemo k njegovi pojedini: „Kdor jé moje meso in pije moja kri, ostane v meni in jaz v njem... on ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 55—57.)

O kristjani, ali se more ljubezniveje glasiti njegovo vabilo, ali se more njegovo hrepenenje po našem zedinjenju, t. j. po naši največji sreči, še močneje kazati? Poslušajmo torej blagi klic nebeškega gostivnika in pogosto prejema jmo Jezusa v srce. Saj se veseli telesno lačni, če se mu izpolni želja po jedi; kolikor bolj se mora radovati dušno lačni, če se nasiti njegova duša z nebeško jedjo. — Ali morda, kristijan, tebi ni nič znano o dušni lakoti, nič o žeji po studencih večnega življenja? Ali misliš, da tebi ni treba oskrbovati duše, da tebi niso nič mari nebeške reči, ali meniš, da se moraš vedno samo s posvetnimi pečati? Če bi tako mislil o svojem življenju in namenu, potem imaš tako malo veselja iti k večerji, kakor povabljeni današnjega evangelijskega. Tudi ti se boš z njimi izgovarjal; da moraš skrbeti za potrebne posvetne reči. Toda vedi: Vsem tistim, ki se sedaj svete večerje ali celo ne udeležujejo ali pa brez dušnega veselja, se bo godilo kot nedkaj Izralcem v puščavi — oni ne bodo gledali obljubljenega

deže, t. j. taki v posvetno in pregrešno zatopljeni kristjani ne bodo pripuščeni k prihodnji večerji.

III. Prihodnja večerja je tista, ki je po tem življenju pripravljena vsem otrokom božjim v hiši nebeškega Očeta in ki se imenuje ženitnina nebeškega Jagnjeta. Kaj? boste vprašali, tudi v nebesih pojedina? Da, enaka kot na zemlji, tako, da je tretja večerja le dopolnjenje druge, kakor je druga le nadaljevanje prve. Naravnost beremo v svetem pismu (Luk. 12, 37), „da bo Gospod čuječe (zveste) hlapce k svoji mizi posadil, se opasal in bo pristopil ter jim stregel,“ to se pravi, da bo pri nebeškem obedu Jezus Kristus svojim izvoljenim stregel.

Kdo pa sme priti k večni večerji? H gostijam priti smejo le povabljeni. Vabila pa so se razposlala že davno davno vsemu človeštvu in po sveti Cerkvi se glase neprenehoma. Dejanski pristop k večni večerji pa imajo le oni, ki so svatovska oblačila ohranili neomadeževana, ki so vredno se udeleževali v tem življenju večerje Gospodove. Tisti milijoni vseh narodov in jezikov se bodo zbirali okoli nebeške mize, ki so že in še veselo spoznavajo, da jih pase en in tisti Gospod, da se hranijo pri eni in tisti mizi božji, da so ena božja družina in eno telo Jezusa Kristusa. O tistih se bo izpolnilo, kar pravi Kristus sam (Mat. 8, 11): „Povem vam, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu.“

V sionskem tempeljnu, pred skrinjo zaveze, v kateri so bile shranjene table z zapovedmi, posoda z mano in Aronova palica, so Izraelci molili Gospoda v globoki spoštljivosti, kakor jih je opominjal psalmist: „Slavite Gospoda našega Boga, molite ga na njegovi sveti gori!“ — Predragi, nekdanji Sion, je postal nov po Kristusu in se razširil po zemskem krogu. Povsod, kjer je sveta Cerkev postavila oltarje, stojimo na sv. gori pred skrinjo zaveze, ne stare, ampak nove zaveze. — Ta nova skrinja zaveze pa je tabernakelj, in v njem ni več ona zemeljska mana, ampak živa, nebeška mana; ne suha, nekdanj ozelenela palica Aronova, ampak živa mladika Jesetova; ne več mrtva pisana beseda, ampak živa Beseda božja, večnega Očeta večni Sin, spočet v Mariji Devici iz Jesetovega in Davidovega rodu. Na tej sveti gori in okoli tega tabernakeljna se zbirajmo radi ter ob-

hajajmo radi nebeško pojedino v čistosti srca, ker ona nam je trdno zagotovilo, da bomo dospeli v nebeški Sion, kjer Jagnje obhaja večno ženitnino s svojimi izvoljenimi. Amen.

Anton Žlogar.

Praznik presvetega Jezusovega Srca.¹

Zakaj se imenuje Srce Jezusovo — žareče ognjišče ljubezni.

Ogenj sem prišel prineset na zemljo
in kaj hočem, kakor da se vname.

Luk. 12. 49.

Bilo je poletnega jutra v l. 1796. Na samostanska vrata očetov jezuitov v Rimu nekdo potrka. Vrata se odpro. Došlec vstopi in izroči samostanskemu predstojniku upravkar dovršeno sliko presv. Jezusovega Srca. — Bil je slavni in pobožni slikar Battoni.

Dolgo in nepremično ogleduje častiti predstojnik novo sliko. Ne more se je dovolj nagledati ter se zadosti načuditi krasni in visoki misli, katero je izražala podoba. — Te mile Jezusove oči, iz katerih odseva sama ljubezen; ta sladka usta, ki govore besede polne ljubezni: o ta desna roka, kako kaže z njo mili Zveličar na svoje presv. Srce, kakor bi hotel reči: „Glej to Srce, ki je tako ljubilo ljudi!“ Levo roko pa ti steguje nasproti, kakor bi te hotel milo-pohlevno prositi: „Sin, daj mi svoje srce!“ — In slednjič to srce! Oj kako šviga iz njega in njegove rane ogenj božje ljubezni; kako se ovijajo posamezni plameni okrog križa, stoječega sredi nad srcem. Okoli in okoli njega pa velik žar, — žar Jezusove neskončne ljubezni. — Na to srce upira predstojnik neprenehoma zopet in iz nova svoj pogled; slednjič še pa obrne ves ginjen k Battoniju rekoč: „Glejte, žareče ognjišče ljubezni!“ — Solza svetega veselja porosi oči predstojniku in slikarju.

Kar je pa slavni slikar Battoni tu le na podobi prinesel samostanskemu predstojniku, — to se je v resnici zgodilo v 17. stoletju l. 1675., ko se je namreč Jezus v očitni podobi s svojim srcem prikazal in razodel blaženi Mariji Marjeti Alakok v Burgundiji na Francoskem, v Pare le Monialu. Pokazal ji je svoje srce z odprto rano, s trnjem ovito, s križem v sredi in z gore-

¹ Oziroma za nedeljo po prazniku presv. Jezusovega Srca.

čimi žarki, ter ji naznanil, da je to srce, katero je ljudi toliko ljubilo in jih še ljubi, ter zato prejema od njih le nehvaležnost, ki ga bolj boli, kakor vse trpljenje, ki je je zanje prestal ter ji zapove, da naj se vpelje praznik njegovega svetega Srca; razodene ji tudi, da naj bo to češčenje pripomoček, da bi ljudje svoja srca k Jezusu obrnili in se božjih milosti vredne storili, ki so jim obljubljeni — Po mnogih preiskavah so papeži to razodetje kot res božje delo potrdili in priporočili ter pobožnost obdarovali z mnogimi odpustki. Od začetka je bila pobožnost češčenja Jezusovega Srca dovoljena le nekaterim cerkvam, slednjič je pa papež Pij IX. dovolil povsod praznovati ta praznik; in rajni papež Leon XIII. ga je povzdignil v praznik prve vrste. Praznik ima namen vnemati nas v ljubezni do Jezusa in navajati k posnemanju čednosti Jezusovega Srca. Kristus je hotel s podobo svojega svetega Srca vžgati oni ogenj ljubezni, katero je imel sam do Boga, saj pravi: „Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname?“ Ljudje naj bi delali pokoro, Jezusa milosti prosili ter se deležne storili njegovega zaslužnja. Ta namen je sam naznanil z besedami, ki jih je govoril svoji služabnici Mariji Marjeti rekoč: Jaz hočem, da se ta vidna podoba mojega srca, podoba moje ljubezni, — ljudem očitno v češčenje izpostavi, da pogled nanjo njih neobčutna srca omeči, in njihove mrzle duše vname z mojo ljubeznijo! Da se ta sveti namen res doseže, je treba, da tudi mi prav pridno premišljujemo Jezusovo nerazumljivo ljubezen do nas, in da se trdno prepričamo sami, da je Jezusovo Srce res žareče ognjišče ljubezni božje, ker le to prepričanje more ljubezen do njega vneti ter tako našo ljubezen njemu za njegovo brezumno ljubezen vrniti; hočem vas torej prepričati njegove brezmejne ljubezni do Boga in do nas!

I. Jezusovo Srce je žareče ognjišče ljubezni v dvojnem pomenu, in sicer prvič zato, ker je z najsvetejšo, najpopolnejšo ljubeznijo ljubilo Boga; v drugič pa je ljubilo in še ljubi z neizmerno ljubeznijo tudi ljudi. — Iz svete ljubezni do Boga je prebedel naš Odrešenik cele noči v molitvi, iskal je vedno le časti božje. Štiridesetdnevni post mu ni bil pretežaven, postelja v jaslicah in v Petrovem čolnu ne pretrda, žeja pri Jakopovem studencu ne prehuda, križ mu ni bil pretežak, krona ne prebodeča, smrt ne prestrašna, da bi se je

zbal, kelih trpljenja ne pregrenak, da bi ga do dna ne izpraznil iz ljubezni do Boga, ker je vedel, da je to volja Očetova.

Velika je bila ljubezen sv. Petra, da je mogel mirno, brez ovinkov in odločno Kristusu trikrat in naravnost reči: Gospod, ti veš, da te ljubim. (Jan. 21. 15.) — Velika je bila ljubezen sv. Pavla, da more zmagonosno vprašati: Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? Ali stiska? Ali lakota? Ali nevarnost? Ali preganjanje? Ali meč? (Rim. 8. 35.) In res ga ni mogla nobena stvar ločiti od ljubezni božje. O kolika ljubezen! Velika je bila ljubezen mučencev do Boga, ki so si pustili iz ljubezni do njega razmesariti svoja telesa. Velika je bila ljubezen do Boga vseh svetih škofov, mašnikov, levitov, puščavnikov, devic in vdov; čudovita je bila in je še ljubezen božja vseh angelov, nadangelov, kerubinov in serafinov, sploh vseh deveterih angelskih zborov; v vseh gori in žari ta nadnaravna čednost božje ljubezni z nepopisno silo! — In sedaj pa združi duša krščanska to ljubezen vseh angelov in svetnikov in primerjaj jo ljubezni Jezusa Kristusa, Sinu človekovega, — in glej: vsa ta ljubezen je v primeri z ljubeznijo Jezusovo le kakor iskrica tlečega prediva v primeri s solnčno gorkoto in svetlobo!

O kaka prečudna ljubezen je gorela v Srcu Jezusovem do Boga! — Duša Davidova je dolgo časa koprnela, preden je prišla zanjo ona srečna ura, da se je smela prikazati pred obličje božje; a duša Jezusova je gledala Boga tukaj na zemlji neposredno od obličja do obličja, kakor ga gledajo angeli in svetniki v nebesih. Pa ona ga ni samo gledala, temveč je bila z njim združena, tesno zedinjena v eno osebo. Ona je poznala božjo naravo, neskončne božje popolnosti, božjo lepoto in ljubeznivost, kakor nobena druga stvar. O kaka ljubezen je morala zažareti pri tem spoznanju, pri tem nebeškem pogledu v Jezusovem Srcu! — Ko je prišel Mozes s Sinajske gore, kjer je govoril z Bogom, se je lesketalo njegovo obličje, da so se vsi bali k njemu pristopiti, in da je moral dejati zagrinjalo na svoje obličje. (II. Moz. 34.) Pa zakaj se je lesketalo Mozesovo obličje? Zaradi pogovora z Bogom! — pravi sveto pismo. (II. Moz. 34. 29.) — Ako se je pa Mozesovo obličje lesketalo in bliščalo tako, da so se vsi bali k njemu pristopiti, in si je Mozes moral svoj obraz zakriti, ker je samo le govoril z Gospodom, in sicer le 40 dni in 40 noči, — kako se je morala lesketati in žareti človeška narava našega božjega Zveličarja, ko ni samo z Bogom govoril, ga ne samo

gledal od obličja v obličje, temveč je bila njegova človeška narava z božjo v eni božji osebi združena! In to ne samo nekaj časa, temveč celih 33 let, da še več — to združenje bo trajalo celo večnost! — Pri tej misli mora res človek nehoté obstati in se vprašati, kako je moglo Srce Jezusovo toliko vročino, toliki žar, tolike navale božje ljubezni prenašati, da se v tem žaru in ognju ni raztopilo? To je čudežno, kakor je čudezen in nedoumljiv oni dogodek, ko je Mozes videl v puščavi grm goreti, pa ni zgorel! Ta grm je človeška narava našega Odrešenika, in ogenj je ljubezen njegovega Srca! Resnično, čudežno, skrivnostno, nedoumljivo je Srce Jezusovo: ono je žareče ognjišče ljubezni!

II. Pa še v drugem pomenu je Jezusovo Srce žareče ognjišče ljubezni, in sicer radi dobrot in ljubezni do nas ljudi. — Sv. Krizostom pravi: Ako hočeš poznati Kristusovo ognjeno in žarečo ljubezen, oglej si njegove dobrote. — Dobrote njegovega presv. Srca so sad njegove srčne ljubezni, — ali z drugo besedo: Ker je Srce Jezusovo polno ljubezni, zato je tudi polno dobrot. Oglejmo si samo tri poglobitve dobrote do nas, ki so sad njegove ljubezni, in te tri so: Vera, sv. zakramenti, nebesa.

1. Prvi dar njegove ljubezni je vera. — Sveti apostol Pavel piše Efežanom: „Bili ste nekdanj tema, sedaj pa ste svetloba v Gospodu.“ (Ef. 5. 8.) — Zakaj pravi sveti apostol Efežanom, da so bili nekdanj tema? Bili so tema, ker niso ničesar vedeli o pravem Bogu, o njegovih zapovedih, o svetih zakramentih, o krščanski pravičnosti. Znano jim ni bilo, kaj je greh in kaj ni greh, kaj je Bogu dopadljivo, in kaj mu zoprno. Zato je bila tema v njihovem razumu, v njihovem spoznanju; kar nam pojasnuje sv. Avguštin z besedami: O ljudje, ne bodite tema, ne bodite neverni, krivični, roparji, lakomni, ljubljenci sveta, zakaj to je tema. Vsaka zmota in nevednost duha je tema razuma. To temo mora pregnati svetloba. — A odkod pride svetloba? Od luči. — In kdo je ta luč? Jezus Kristus; — kakor se je imenoval sam, rekoč: Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja. (Jan. 8. 12.) — Svetloba v sobi pride od luči; če ugasneš luč, nastane tema. Svetloba našega duha in razuma pa je resnica. Vsaka resnica pa prihaja od Gospoda Jezusa Kristusa. Kakor je trdil sam: jaz sem pot, resnica in življenje! S svojo resnico, s svojim nebeškim naukom nas Kristus čudežno razsvetljuje. Pred Bogom bi mi ne mogli biti pravični, če bi nam

on ne bil povedal, kaj je pravičnost, bi ne mogli biti sveti, če nam on ne bil oznanil, kaj je svetost; ne poznali bi prave ljubezni, če bi nas Kristus ne bil poučil in pokazal, kako je treba ljubiti Boga in bližnjega. — To Kristusovo resnico so sprejeli Efežani, zato jih sveti apostol imenuje: „Svetlobo v Gospodu.“

In sedaj si pa stavimo vprašanje: „Koliko truda je stalo Kristusa, ko je razširjal ta božji nauk, prižigal luč svete vere?“ Na to vprašanje nam odgovarja vsaka stran svetega evangelija; dan za dnevom je potoval od kraja do kraja, in oznanjeval svoje izveličavne resnice, celo noči je v to porabljal. Jezusa vidimo v mestih, trgih, v templju, v puščavi, na ravninah in gorah, na morju in suhem. On oznanjuje svoj nauk na tisoče broječim množicam; on poučuje tudi vsakega posamič, ki se mu bliža. V celi Palestini ni kraja, po katerem bi se ne bil razlegal glas njegove besede, ne mesta, kamor bi ne bila posvetila luč njegovega nauka. In vse to je storil zastonj ter ni iskal plačila. Njegovo plačilo je bilo, da so ljudje verno sprejeli njegov nauk. In na teh misijonskih potovanjih koliko je pretrpel? Žeja ga je mučila ob Jakobovem vodnjaku; utrujen je zaspal na trdih deskah v Petrovem čolnu sredi viharja; radi njegovega nauka so ga hoteli Judje kamenjati (Jan. 8. 59.); v svojem kraju ni našel spoštovanja (Jan. 4. 44.); pri vsaki stopinji je naletel na odpor, pri vsaki besedi na zlobne ugovore! — O koliko bridkosti in žalosti je pri tem poučevanju moral prestati! In vkljub temu je ostal neupogljiv in nepremagljiv učenik resnice v besedi in dejanju, ker je tudi sam izpolnjeval, kar je učil. In zakaj je vse to storil in s tolikim trudom? — Zato, ker je nas je ljubil, ker nam hotel dobro, ker je bilo njegovo srce žareče ognjišče ljubezni do nas!

2. Drugi dar so njegovi sveti zakramenti. — Kaj je življenje našega telesa in naše duše? — Na to odgovarja sveti Avgustin: Življenje tvojega telesa je tvoja duša; življenje tvoje duše je pa milost božja. Človek umre, ako izgubi dušo, ki je življenje njegova telesa; ravnotako umre duša, ako izgubi milost božjo, ki je njeno življenje. Ti si bil živ po telesu, ko so te prinesli k svetemu krstu, a tvoja duša je bila mrtva, brez milosti Jezusa Kristusa, ki je življenje tvoje duše s svojo milostjo v svetih zakramentih. Po svetem krstu je duša oživila in začela živeti življenje v milosti Jezusa Kristusa. Kdo te je krstil? — Jezus Kristus te je krstil. On je tvojo dušo oživil in jo storil sposobno služiti si nebesa. — Po kom je to storil? Po mašniku. — Mašnik

je delivec — Jezus Kristus oživiljevalec. — Potem si morda zopet izgubil s smrtnim grehom milost božjo — in duša tvoja je z njo izgubila nadnaravno življenje, in vse zasluge za nebesa, zapadla je večni smrti. Če pa greš k izpovedi, in se odkrito in skesano izpoveš s trdnim sklepom se resnično poboljšati, — so ti grehi zopet odpuščeni. Kdo ti jih je odpustil? Mašnik kot namestnik Kristusov! Jezus Kristus sam mu je dal to oblast. Jezus Kristus ti je zopet nazaj dal milost, po njej je tvoja duša zopet oživela. — Kdo jo je oživel? Jezus Kristus, ki je življenje. In tako je pri vseh drugih zakramentih. O svetem obhajilu trdi sam (Jan. 6. 48): Jaz sem kruh življenja. — Kdor je moje meso, in pije mojo kri, ima večno življenje. (Jan. 6. 55.)

Sedaj se pa vprašajmo: „Koliko je trpel Kristus, da je postavil sv. zakramente?“ Na to vprašanje nam odgovarja njegova prelita kri, — njegove rane, njegov krvavi pot, njegova trnjeva krona, njegova bridka smrt, njegovo odprto, prebodeno Srce, iz katerega je tekla kri in voda: to so zakramenti svete Cerkve, kakor uči sv. Avguštin. Od Kristusa in njegovega trpljenja imajo zakramenti svojo oživljajočo moč. Po njih deluje Jezus Kristus. In če sedaj vprašamo: zakaj je Jezus Kristus tako drago plačal svete zakramente? — dobimo odgovor: Ker nas je ljubil, ker nam je hotel dobro, ker je njegovo srce dobrote in ljubezni polno — ker je žareče ognjišče ljubezni!

3. Tretji dar ljubezni Jezusove so sveta nebesa.

Živa vera in vredno prejemanje sv. zakramentov sta pogoj za večno življenje v nebesih, v katerih bodo pravični popolnoma srečni! — In če se sedaj zopet vprašamo: „Kaj je Kristusa stalo, da nam je pripravil večno — srečno življenje v nebesih?“ nam odgovarja sveti apostol Pavel kratko a temeljito: Kristus je za nas umrl! Pa kake smrti? Njegova smrt ni bila navadna, vsakdanja, temveč izredna, nenavadna, smrt na križu! Kristus si je izvolil najbridkejšo smrt, ter občutil smrtne bolečine in težave v vsi grenkobi. On je svoje smrtne bolečine občutil že na Oljiski gori, a da se mu njegove bolečine ne prikrajšajo, hotel je živeti še tri ure na križu v neznosnih bolečinah. — In zakaj je to hotel? Zato, da bi mi večno živeli v nebesih. In zakaj še je to hotel? zato, ker nas je ljubil, ker nam je hotel dobro, ker je njegovo srce goreče ognjišče ljubezni do nas!

O kristjani! Če smo bili mi dosedaj mlačni in brezbrizni do Jezusa, ne bodimo odslej naprej več taki. Ta brezbriznost in mrzlota naša ga žali; zdi se, da se zato ne zatekamo k njemu, ker ne verujemo dosti živo v njegovo ljubezen in v njegovo moč! Pogosto in radi prihajajmo zopet in zopet k temu žarečemu ognjišču ljubezni, potem bo postalo tudi naše srce vroče v ljubezni do Jezusa. Ne bo nam prehudo in pretežavno nobeno trpljenje, ker vžgal nas bo oni ogenj, ki ga je Jezus prišel prineset na svet. In kadar bomo zopet molili slovesno posvetitev Jezusovemu Srcu, prosimo in zdihujmo, naj nam da ognja, ki požiga naše grešnosti in slabosti, vnema pa požrtvovalno ljubezen do Boga in bližnjega. To ljubezen naj nam da presladko Srce Jezusovo v obilni meri, da bomo v tej ljubezni srečno živeli in v tej ljubezni srečno umrli. Amen. *Andr. Šimenec.*

Tretja nedelja po binkoštih.

O gorečnosti za izveličanje duš.

Povem vam, da bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devetdeseterimi, ki ne potrebujejo pokore. Luk. 15, 7.

Iz današnjega sv. evangelija spoznamo, da zavlada v nebesih veliko veselje, ako se grešnik resnično izpreobrne, ako se reši človeška duša zanj satanovih. Raduje se neskončno usmiljeni Bog, da se je rešil grešnik pogubljenja, veselé se angeli in svetniki, ker se veseli njihov Stvarnik. Pravo veselje zavlada v nebesih, nebesa so polna veselja, ako se grešnik resnično poboljša.

To radost lahko pripravite nebesom, ljubljeni v Gospodu, ne samo z lastnim poboljšanjem, ampak tudi s tem, da skrbite za zveličanje svojega bližnjega. To radost lahko pripravite nebesom vselej, kadar dovedete k Jezusu, dobremu pastirju, dušo, ki je zašla v puščavo greha in trnje brezbožnosti.

K temu bogoljubnemu delu nas navdušuje čednost gorečnosti za zveličanje duš. Ta čednost obstoji v veliki ljubezni do človeških duš, v živem hrepenenju rešiti človeške duše pogubljenja, in v živahni delavnosti, ta smoter doseči.

Da si bodemo pridobili to velevažno čednost v veliki meri, vam hočem danes govoriti; I. zakaj moramo biti goreči za zveličanje bližnjega, II. kako moramo to gorečnost udejstvovati.

Jezus, ti dobri pastir človeških duš, ti prijatelj človeških duš, ti odrešenik naših duš, ki si pretil zanje zadnjo kapljico svoje krvi, daj našemu srcu iskrico one gorečnosti za zveličanje duš, katere je gorelo tvoje srce na zemlji!

I. Mi moramo biti goreči za zveličanje duš zaradi troedinega Boga, zaradi Boga Očeta, Sina in Sv. Duha.

Vsi dobri očetje ljubijo svoje otroke in neprestano skrbé za njihovo telesno in duševno blaginjo. Misli si, krščanski oče, tvoj ljubljeni otrok je nenadoma zapustil hišo in ga ni več nazaj. Ura mine za uro; končno ti pride nekdo povedat, da je videl tvojega otroka hoditi ob reki, da je najbrž padel v vodo. Strašno! Ti ubogi oče! Toda glej, tam-le prihaja nekdo, vodeč tvojega otroka ob roki. Otrok je sicer ves premočen od vode, težko sope, a živi še vendarle. Tvoj otrok je padel v reko, dobri človek je videl to, planil je v reko in je srečno izvlekel otroka iz mrzle vode in tebe rešil strašne nesreče in bridkosti. Kako veliko dobroto ti je izkazal ta junaški mož, kako zelo si mu hvaležen in hvaležen mu boš do hladnega groba! — Mi vsi smo otroci večnega Očeta, ki je v nebesih. „Vi vsi ste otroci Najvišjega“, beremo v svetem pismu. (Ps. 81, 6.) Kako zelo nas ljubi nebeški Oče. Dan za dnevom, uro za uro rosijo z njegove predobrotljive roke tisočere dobrote na nas, njegove otroke. Otroci božji so tudi nesrečni grešniki, ki so mrtvi na duši, in ki so v vedni nevarnosti, da jih požre peklenko brezdno. Kako gleda nebeški Oče z žalosti polnim očesom vsega usmiljenja vredne grešnike! Kako neizmerno želi, da bi se jih kdo usmilil, jih oprostil jarma satanovega in jih pridobil za nebesa! Glejte oni-le goreči kristjan se usmili ubogega grešnika, ga izpreobrne, poboljša ter dovede v naročje nebeškega Očeta. Kako je pač vzradostil nebeškega Očeta tak goreč kristjan!

Tudi iz ljubezni do Boga Sina moramo biti goreči za zveličanje duš. Vsaka stvar, za katero smo se mnogo trudili, potili, veliko trpeli, je našemu srcu neizmerno draga in ljuba. Koliko je storil, trpel Sin božji za zveličanje neumrjočih človeških duš! Zaradi zveličanja človeških duš se je včlovečil, je živel

nad 30 let življenje polno uboštva, pomanjkanja, napornega dela, zaradi človeških duš je obiskal vse kraje svoje domovine, trpeč na svojem misijonskem potovanju tisočere žalitve, preganjanja in nevarnosti, zaradi človeških duš je prelil svojo kri do zadnje kapljice in je umrl vtopljen v morje bolečin, zaradi nas je postavil zakrament ljubezni, v katerem vedno biva med nami in nas hrani z lastnim mesom in napaja z lastno krvjo. Kako velika je torej njegova ljubezen do nas! Kako mora zaboleti njegovo božje srce to, ako se kaka duša omadežuje s smrtnim grehom! Kako ga mora razveseliti oni, ki tako vsega usmiljenja vredno dušo obudi od smrti greha k življenju milosti!

Tudi iz ljubezni do Boga Sv. Duha moramo biti goreči za izveličanje duš. Drago, ljubo je vsakomur prijetno bivališče. Sv. Duhu drago, ljubo bivališče je vsaka človeška duša, ki je v posvečujoči milosti božji. „Ali ne veste“, pravi sv. Pavel, „da ste tempelj božji, in da duh božji v vas prebiva.“ (I. Kor. 3, 16.) Da, z veseljem prebiva v nas Sv. Duh. „Veselje mi je bivati med človeškimi otroki.“ (Prov. 8, 31.) Kako mora užalostiti Sv. Duha, ako mora zapustiti dušo, in videti, kako se njegov večni sovražnik, satan, naseli v njej! Ali ne bode torej oni, ki grešnika izpreobrne in poboljša, napravil Sv. Duhu velike radosti?

Dalje moramo biti goreči za izveličanje duš zaradi ne-umrjochih duš samih.

Naš vek se toliko ponaša s svojimi dobrodelnimi napravami: bolnišnicami, norišnicami, sirotišnicami, gluhonemnicami in drugimi potrebnimi zavodi. A ti zavodi služijo samo bornemu telesu. Toda kaj je človeško telo v primeri s človeško dušo, ki je vstvarjena po podobi božji? Kaj je sreča tukaj na zemlji v primeri z neizmerno blaženostjo duše v nebesih? Kdor je rešil eno dušo, je neizmerno več storil, kot bi bil postavil tisoč dobredelnih zavodov, ki služijo le človeškemu telesu.

Ako kdo reši svojega bližnjega iz vode, ognja, mu bode rešenec vse svoje življenje hvaležen, da celo država mu izkaže svojo hvaležnost s primerno nagrado. Kaj je storil ta junaški človek s svojim junaškim činom? Rešil, otel je samo telesno življenje, le zemeljsko bivanje človeško je za nekaj časa podaljšal. Kdor pa reši dušo večnega pogubljenja, več stori, kot bi rešil cel narod, da vse človeštvo telesne smrti.

Misli si, tvoj cesar ti je dal oblast, da lahko podariš hudo-delniku, katerega peljejo na morišče, življenje in prostost. Gotovo

bi se poslužil te velike cesarjeve milosti. Veliko dobroto bi izkazal s tem nesrečnemu hudodelniku. Kdo bi popisal radost, hvaležnost hudodelnikovo? A neizmerno večja pa je dobrota, ki jo izkažeš duši, katero si obudil od smrti greha, ki si jo rešil od strašne smrti, še strašnejšega pekla in najstrašnejše večnosti.

Glej, dragi kristjan, ona oseba, ki je na potu na morišče večne smrti, katero pa ti lahko rešiš pekla, je znabiti oseba, ki je krv od tvoje krvi, meso od tvojega mesa, kost od tvoje kosti, je morda tvoj lastni oče, tvoja lastna mati, tvoj mož, tvoja žena, tvoj brat, tvoja sestra, ali kak drug bližnji sorodnik? Kako moreš imeti brezčutno srce, ko vidiš, da so osebe, ki so ti nad vse drage, v strašni dušni nevarnosti?

Ako bi bil n. pr. tvoj mož bolan, kako bi noč in dan prebila ob njegovi postelji, da ga ozdraviš. Glej čez 20, 30, čez več ali manj let bo večno gorel v gorečem peklu, in ti mu ne boš mogla več pomagati! Kako moreš brezskrbna počivati? Ti nimaš nobene ljubezni do svojega moža.

Ne ugovarjaj mi, se bode že izpreobrnil na smrtni postelji, se bode že na smrtni postelji spravil z Bogom. Šele na smrtni postelji se malokdo izpreobrne. Kakor se živi, tako se umrje.

A tudi zaradi sebe moramo skrbeti, da gori v nas ogenj gorečnosti za zveličanje duš. Kako prijetno nam je pri srcu, ako nam vest pravi, da smo kaj dobrega na telesu storili! Koliko prijetnejše nam šele mora biti pri srcu, ako nam vest pravi, da smo dušo rešili večnega pogubljenja. Kako bi pa nas naša vest ne hvalila, ako smo rešili dušo pogubljenja, ker smo s tem izvršili nad vse zaslužno delo? Sv. apostol Jakob nas uči: „Bratje moji, ako kdo izmed vas zaide od resnice, pa ga kdo vrne, naj ve, da kdor vrne grešnika od njegove krive poti, bo rešil njegovo dušo smrti in bo pokril veliko število grehov.“ (Sv. Jak. 5, 19. 20.) Sv. Gregor pravi: „Ni ga dejanja, ki bi bilo vsemo-gočnemu Bogu bolj všeč, ko gorečnost za reševanje duš.“ Sveti Janez Zlatoust pa pravi: „Za zveličanje duš delati je boljše, kot se postiti; je častnejše, ko mučen biti; eni sami duši v nebesa pomagati, je blažje, kot delati čudeže. Nobeno opravilo ni zaslužnejše, kakor duše zveličavati, ker je ena sama duša več vredna, kot vsi zemeljski zakladi, in pogin ene same duše je večja nesreča, kot če bi poginilo vse stvarstvo — razen neumrjochih duš — na zemlji.“ „Najgotovejša pot si izbrisati lastne grehe, je prizadevanje zabranjevati tuje grehe,“ pravi sv. Janez Damaščan. „Če

si rešil eno dušo," uči globokoumni sv. Avguštin, „si rešil svojo lastno dušo smrti.“ A taki kristjani, ki delajo za zveličanje človeških duš, ne bodo dosegli samo zveličanja, ampak bodo v nebesih zraven zveličanja prejeli še posebno plačilo. Pri preroku Danielu beremo: „Oni, ki navajajo druge k pravičnosti, bodo žareli kakor zvezde na večne čase“. (Dan. 12, 3.) Večnosti bodo zahvaljevale duše, katere si rešil večnega ognja, na večne čase ti bodo peli hvalo angeli, katerih število si pomnožil s svojo gorečnostjo, na večne čase te bode poveličeval Bog sam zaradi veselja, katero si mu delal s svojim delovanjem za zveličanje duš.

Kaj ne, ljubljani v Gospodu, mnogo tehtnih vzrokov imamo, da delamo, trpimo, se trudimo, potimo za zveličanje duš? Kaj ne, dosedaj smo poznali to vrlo lepo čednost samo po imenu. Dosedaj smo mislili samo nase. Menili smo, če storimo nekoliko za svoje lastno zveličanje, da smo storili dovolj. A to ni dovolj, ni nikakor dovolj! Proč s to tesnosrčnostjo! Mi moramo delati, se truditi dan in noč tudi za zveličanje svojega bližnjega.

II. Kako pa naj delamo za zveličanje svojega bližnjega? Predvsem se moramo varovati, da ne pohujšamo bližnjega z besedo, dejanjem, da ne damo bližnjemu nobenega povoda h grehu; kdor daje pohujšanje bližnjemu, je ropar, morivec neumrjochih človeških duš.

Dalje odvracajte bližnjega od greha, kjerkoli in kadar koli morete. Znabiti je v vaši hiši, družini, soseski, župniji kdo vdan kaki pregrehi, kot n. pr. nečistosti, pijančevanju, ima grešno znanje, zanemarja ob nedeljah in zapovedanih praznikih sveto mašo in namesto, da bi šel v cerkev, postopa okoli cerkve, ali celo ostane med sveto mašo v gostilni, ali bere slabe veri in krščanski nravnosti sovražne časopise, tedaj stopite pred njega in ga s svarjenjem, opominjevanjem pripeljite na pravo pot.

Obvestite o tem njegove sorodnike, in če se vam zdi potrebno, tudi njegove dušne pastirje. Kdor obvesti iz dobrega namena, iz gorečnosti za zveličanje duš dušnega pastirja o slabem, pohujšljivem življenju tega ali onega župljana, ta ne opravlja, ampak celo stori dobro delo. Včasih v župniji ta ali ono pohujšljivo živi, ne da bi dušni pastir o tem kaj vedel, ki bi edino imel moč to odstraniti. Zatorej storite dobro delo, ako obvestite iz dobrega namena svojega dušnega pastirja, ako vaš bližnji grešno živi.

Kdor je goreč za zveličanje duš, tisti tudi dobre kristjane potrjuje v dobrem, jih navaja h krščanski popolnosti. Zaradi tega se trudi, ljubljeni v Gospodu, da boš tega ali onega pridobil za katoliška društva, da bo bližnji rad prebiral dobre časopise in knjige.

Predvsem pa morate skrbeti, da boste dajali bližnjemu dober zgled. Kdor dela dobro zaradi tega, da bi ga drugi videli in hvalili, je hinavec; kdor pa pošteno, krščansko živi, da bi bil drugim v lep zgled, ravna modro in izvršuje dobro delo. „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi“, pravi večna resnica, „da bodo videli vaša dobra dela in hvalili vašega Očeta, ki je v nebesih.“ (Mat. 5. 16.) Pridite vsako nedeljo in zapovedan praznik predpoldne in popoldne v cerkev, da boste dali bližnjemu dober zgled; prejemajte večkrat svete zakramente, da boste bližnjemu v dober zgled; ogibajte se gostilo, plesa, da boste dali bližnjemu dober zgled.

Posebno pa moramo pridno moliti za one, katere hočemo izpreobrniti. „Niti oni, ki sadi, niti oni, ki zaliva, je kaj, ampak Bog, ki daje rast!“ (I. Kor. 3. 7.) Vsako izpreobrnenje je delo, čin milosti božje. Na naše delo, na naš trud mora priti blagoslov božji, drugače bo naš trud brezuspešen. Blagoslov božji si pa moremo izprositi z molitvijo.

Včasih ne bodo imela naša prizadevanja takojšnjega uspeha. A to nam ne sme vzeti poguma. Sv. Monika, vzor dobre, krščanske matere, je molila leta in leta za izpreobrnenje svojega sina, ne da bi se bil njen sin takoj izpreobrnil. A jenjala ni moliti. Glejte, končno je milost božja omečila srce njenega sina. Njen sin je postal veliki sv. Avguštin.

O da bi imeli vsi katoliški kristjani gorečnost za zveličanje duš, in da bi to gorečnost tudi udeleževali! Koliko slabega bi se zabranilo na svetu, a koliko dobrega storilo! Koliko duš bi se rešilo pekla in pridobilo za nebesa!

Gojimo torej, kolikor je v naši moči, to prelepo in nad vse zaslužno čednost gorečnosti za zveličanje duš, čednost gorečnosti, ki razveseljuje Boga, rešuje duše, nam pa spleta venec nebeškega plačila. Amen.

Po Toussaintu priredil P. Dionizij Dušej.

Praznik sv. Petra in Pavla.

O papeštvu.

Ti si Peter, in na to skalo bom zidal
svojo Cerkev, in peklenska vrata je ne
bodo premagala. Mat. 16, 18.

Med prvimi resnicami, ki smo se jih že kot otroci v šoli učili, je nauk, da ima sv. Cerkev vidnega poglavarja, papeža, da beseda papež toliko pomeni, kot duhovni oče, da ima v Rimu svoj sedež in da je najvišji škof in poglavar vesoljnega katoliškega krščanstva. Vsi katoliški kristjani vesoljnega sveta so podložniki papeževi, vsi škofje in duhovni mu morajo priseči spoštovanje, ljubezen in pokorščino, in kdor hoče ostati katoliški kristjan, mora izkazovati rimskemu papežu pokorščino; ako tega ne stori, s tem kaže, da noče biti katoliški kristjan. Mi vsi, dasi ravno ločeni po daljnih hribih in dolinah od papeža, smo mu vendar podložni in pokorni ter smo z njim v zvezi. Tega se prepričamo v mnogih slučajih. So namreč stvari, katerih ne morejo odločiti ne mašniki, ne župniki, ne škofje; vsa zadeva se mora razodeti rimskemu papežu, in kar se o tem v Rimu odloči in zapove, na to se je potem opirati in po tem ravnati. V takih okoliščinah jasno spoznamo, da je papež naš duhovni poglavar. To se pokaže tudi, ko papež umrje.

V vseh katoliških župnijskih cerkvah vesoljnega sveta se opravljajo zanj svete maše in ko je izvoljen nov papež, se oznani vsemu krščanstvu slavnostni dogodek.

Potemtakem mora rimski papež biti kaj važna oseba. Noben vladar na zemlji nima toliko enakomislečih podložnikov, kakor papež, nobeden nima tako velikega kraljestva, da bi bilo neomejeno ter segalo od solnčnega izhoda do zahoda, od južnih tečajev zemlje do pokrajin ledenega severa, noben vladar nima tako imenitne in velike moči in oblasti kakor rimski papež. In že skoro 2000 let stoji rimski prestol; cesarski in kraljevi prestoli so že v tem času propadli, rimski prestol pa stoji trdno in neomahljivo; mnogokrat so že hoteli sovražniki uničiti ta prestol: pa ne krvavi potoki več ko tristoletnega preganjanja, ne valovi napačnih nauk, ne krivoverstva, ne razkolništva, ne pohujšanja, ne nevihte in viharji najhujših preganjanj — niso mogli razušiti tega prestola.

Tedaj se pač moramo vprašati: Kaj pa dela papeštvo tako trdno? Kdo je ustanovil papeštvo? Kdo je postavil prvega papeža? Zakaj je papeštvo?

To so vprašanja, predragi, na katera vam hočem odgovoriti; in sicer hočem govoriti v prvem delu: Od kod je papeštvo? v drugem delu pa: Zakaj je papeštvo?

I. Morda si ne boste vedeli takoj razložiti, kako da vam danes govorim o papežu in papeštvu. Stvar je pa kaj jasna. Praznujemo namreč danes slavnost apostolskih prvakov sv. Petra in Pavla. Peter pa je bil prvi papež, prvi poglavar sv. Cerkve. Te vrhovne oblasti si pa Peter ni sam dal, ampak dana mu je bila po Jezusu Kristusu. Izvršilo se je to tako-le:

a) „Prišel je Jezus v kraje Cezareje Filipove in je vprašal svoje učence rekoč: Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov? — Oni so rekli: Nekateri, da je Janez Krstnik, nekateri, da je Elija, nekateri pa, da Jeremija ali prerokov kdo. — Jezus jim reče: Vi pa, kdo pravite, da sem? Odgovoril je Simon Peter in rekel: Ti si Kristus, Sin živega Boga. In Jezus je odgovoril in mu rekel: Blagor ti, Simon, Jonov sin, ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. — Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter . . . In tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva, in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16, 13—19.)

Tukaj je torej slovesnemu spoznanju svete vere takoj sledilo plačilo. Peter očitno spozna božanstvo pričujočega Zveličarja; Jezus pa mu da slovesno prednost pred drugimi apostoli, ga postavi za temeljni kamen svoji Cerkvi ter mu izroči ključne nebeškega kraljestva. Prej se je imenoval Simon; a odzdaj dobi novo ime Peter, skala, skalnati mož naj se zove, ker nanj, na to skalo se bo sezidalo poslopje sv. Cerkve. — Ta izpremema imena je nekaj važnega. Abraham, Sara in Jakob so prejeli od Boga druga imena, ko so bili izvoljeni za orodja v izvršitev božjih namenov, in tako prejme tudi Peter svoji službi primerno ime.

Ključni imajo tudi svoj pomen. Kdor ima hišne ključne, gre lahko vanjo, kadar hoče, pusti vanjo, kogar hoče, in jo zapre, kadar hoče: on ima oblast čez hišo. Če se vojskovodju dajo ključni kakega mesta, trdnjave, pomeni to, da ima gospodstvo čez mesto, trdnjavo. Ni nam treba misliti, da je Gospod dal Petru

resnično ključe, kakor se ta dogodek slika, ampak ključni pomenijo le oblast, katero je prejel čez vso Cerkev.

b) Pa to še ni vse. Izpremema imena in podelitev ključev Petru se je vršila še pred vstajenjem Kristusovim; ali tudi po vstajenju je Jezus to potrdil. Zveličar se je prikazal učencem, ko so bili na ribjem lovu. In tu reče Jezus Simonu-Petru: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš bolj, kot ti-le? Peter reče: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Jezus reče: Pasi moja jagnjeta. — Potem ga zopet vpraša: Simon Jonov sin, ali me ljubiš? Peter reče: To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim. Jezus reče: Pasi moja jagnjeta. — In tretjič ga vpraša Gospod: Simon, Jonov sin, ali me ljubiš? Peter je bil žalosten, ker mu je v tretjič rekel: Me ljubiš? in mu je rekel: Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim. Mu je rekel: Pasi moje ovce.“ (Janez, 21, 15—17.) — Tako se je bil Zveličar od tistega, ki ga je bil trikrat zatajil, s trikratnim vprašanjem zagotovil njegove ljubezni, ko se je bil poprej že prepričal pred vstajenjem njegove žive vere z očitnim spoznanjem; in na to ga je šele postavil za pastirja jagnjet, to je ljudstva, in potem tudi ovac, duhovnikov in škofov, ki so tako-rekoč matere jagnjet.

c) Tako je postal Peter prvi papež, prvi poglavar Cerkve, in dokler je živel, je v korist vse Cerkve izvrševal to službo. V zboru apostolov povzdigne glas in za potrebno spozna, izbrati mesto izdajavca Judeža drugega apostola. (Dej. ap. 1. 15.) Binkoštni praznik prvi pred zbranim ljudstvom oznanjuje Jezusa križanega. On je, ki stori prvi čudež v Jezusovem imenu, in odgovarja zavoljo storjenega čudeža in oznanjevanja evangelijæ pred visokim zborom; on je, ki Ananijo in Safiro zavoljo laži kaznuje s smrtjo, on je, ki prvi poganom oznanjuje evangelij. — In tako si je Peter svest svoje časti kot poglavar pred drugimi apostoli; pa tudi ti so ga spoznavali kot svojega poglavarja. Pri njem so se zbrali drugi apostoli in učenci po križanju svojega učenika. Njegovo govorjenje in delovanje sveti evangelisti posebno natančno pripovedujejo, njegovo vjetje in čudežno rešitev obširno popisujejo; naravnost omenijo, da je krščanska občina neprenehoma zanj molila. Ko se naštevajo apostoli, se on vselej imenuje na prvem mestu, dasiravno evangelisti apostole različno razvrščajo in Matevž ga naravnost imenuje prvega. — Iz vsega tega je torej razvidno, da je bil Peter od Zveličarja res postavljen za poglavarja sveti Cerkvi. S polno pravico se torej imenuje prvi papež in z njim

se je papeštvo začelo. Papež sicer umrje, kakor je umrl Peter, a papeštvo ne umre nikdar, ker na Petrovo mesto stopijo nasledniki v nepretrgani vrsti. V tej vrsti je sedanji sveti oče Pij X. 261. papež.

Tedaj Sin božji sam je Cerkvi postavil vidnega poglavarja, zato papeštvo ni človeška, ampak božja naprava, in kot taka je nerazrušljiva, neumrljiva. Iz tega je razvidno, da je imenitna, važna papeževa služba. Dvanajst apostolov si je izbral Gospod in dvanajstdeset učencev, a le enega je čez vse postavil. Zakaj neki? Je-li potreba papeža? Kaj je ustanovitelja sv. Cerkve nagnilo, za vse veke postaviti poglavarja? Saj imamo škofo in mašnike, imamo svete zakramente, sveto pismo — kakšen namen ima papeštvo. To razložim v drugem delu.

II. a) Papež varuje edinost svete vere.

Kaj storite vi, ako med vami nastanejo prepiri in se ne morete med sabo porazumeti? Kaj ne, vi se pogajate pred županom, če nič ne opravite, pridete k sodniji, stvar se pretresa in odloči; kdor ni zadovoljen, obrne se na deželno sodnijo, potem na višje sodišče, na ministrstvo, ako tu nič ne opravi, stopi celo pred vladarja. Naprej več ne more; kar se tu odloči, pri tem mora obstati, kajti to je zadnja, najvišja stopnja. — Enako, glejte, se godi v sv. Cerkvi. Katoliška Cerkev je velika družba, razširjena po vsem svetu; ona ima določeno uredbo in svoje nauke, pri čemer se čisto nič ne more izpreminjati. Človeški um je pa podvržen zmoti, lahko se primeri, da posamezni ljudje — duhovskega ali posvetnega stanu — učijo različne nauke in nazore, ki celo nasprotujejo čisti, nepokvarjeni katoliški resnici, kakor jo je zapustil božji ustanovitelj Cerkvi. In tako nastane prepir. Zmotenci (krivoverci) zagovarjajo svoja nova mnenja in jih proglasijo za resnico. Kdo je sodnik med strankama, kdo naj razsodi, kaj je resnica, kaj zmota? — Morda sveto pismo? Pa ono samo ne govori, je mrtva knjiga, in se mora šele razložiti. Kdo ga pa prav razlaga in kdo ima pravico, ga občeveljavno razlagati? Morda posamezniki? Pa tu bi dobili toliko razlag, kolikor je glav, in nastala bi občna zmešnjava. Tudi posamezni škof ali mašnik bi lahko izrekel napačno razsodbo. Kdo naj torej določi? Ali naj se zato skliče občni cerkveni zbor? Toda to ni tako lahko mogoče. So časi, ko je to združeno z velikimi težavami in zaprekami; koliko preteče časa, preden bi se zbrali škofje iz daljne Amerike, Avstralije, iz daljnih pomorskih otokov. In v kakih nujnih, važnih

stvarah, kam bi se bilo obrniti, kje iskati razsodbe, kje izvedeti, kaj je resnica, kaj zmota, če bi Cerkev ne imela svojega glavarja. Glejte, tu razsodi papež, on pove, česa se je držati, od njegove razsodbe se ni mogoče nikamor več pritožiti. Stvar, o kateri nastane dvom, se natanko preiskuje; nauki, ki katoliški resnici nasprotujejo, se zavržejo; kdor se tej razsodbi noče podvreči, se izobči; katoličani pa se zbirajo okoli svojega središča, okoli rimskega poglavarja, v verskih rečeh nezmotljivega, in tako ne morejo zabresti v zmote. — Če bi Cerkev ne imela vidnega glavarja, bi lahko nastala razna mnenja in nikoli bi se ne mogli zediniti. — Naj vam pojasnim, kako se godi pri krivovercih. Odkar so se protestanti pred 300 leti odtrgali od katoliške edinosti in postali papežu nepokorni, nimajo več nikake edinosti v veri. Zmešnjava med temi je že tako velika, da sami ne vedo, kaj verujejo. Vsi se sklicujejo na prosto preiskavanje v svetem pismu, a to vsak po svoje, vsak drugače razlaga, in nobeden ne ve, kdo ima pravo razlago. Glejte, to izvira iz tega, ker nimajo pravega glavarja, nimajo središča. — Vse drugače je pri nas katoliških kristjanih; mi vsi imamo ene nauke, ene zakramente, eno daritev svete maše in verujemo vse, kar nam Cerkev zapoveduje verovati. In to je glavna stvar, brez take edinosti bi se vse razrušilo; ako ni papeža, manjka glave, manjka središča, edinosti, in hiša, ki je sama s seboj needina, mora razpasti, kar vidoma pričajo v zgodovini nekatoliške verske družbe.

b) Papež čuje nad nravnostjo.

Od apostolskega prvaka Petra do sedanjega papeža Pija X. je med 261 glavarji 77 „svetih“, t. j. takih, ki so ali za Jezusovo vero prestali mučeniško smrt ali se sicer z junaškimi čednostmi odlikovali. Skoro na vsakega tretjega papeža pride eden, ki ga je sv. Cerkev svetnikom prištela. In tako so papeži veličastni z gledi čednosti in nravnosti.

Pa to čednost so tudi vedno kraljem in narodom z neprestrašenim pogumom oznanjevali in zatrjevali; hrabro in stanovito so papeži v teku stoletij povzdigovali svoj glas zoper vzdignivše se strasti, grajali so krivico, obsojali zatiranje in tlačenje ubogih, onemoglih; za človeško čast in prostost so se vedno potegovali; slovesno so oporekali zoper krivično pograbljenje premoženja in dežel, višjim in nižjim so klicali, da naj jih vodi resnica in pravica: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu kar je božjega. (Mark, 12, 17.) V družbi človeški zavzema zakon prvo mesto.

Zato ga je Zveličar povzdignil v zakrament. In ker je tolike važnosti, zato so papeži vedno skrbeli za svetost in neoskrunljivost svetega zakramenta in z vso veljavo odbijali napade na ta zakrament. Poganska nespodobnost in divjost bi vladali med nami, ako bi papeži ne bili stanovitno branili nerazvezljivost zakona. S samo besedo in svojo veljavo so užugali mogočne vladarje, rajši so pustili njih odpad, kot bi bili odstopili od resnice katoliške. Gregor VII., Inocenc III., Klement VII. nam to živo pričajo; kakor Janez Krstnik kralju Herodu, tako so ti klicali mogočnjakom zemeljskim: „Ni ti dopuščeno, žene svojega brata imeti za ženo.“ (Mark. 6, 18.)

Večkrat so pomagale resne besede; rekam pohujšanja se je postavil mogočen jez.

c) In naštevati vam nadalje vse zasluge, katere imajo papeži pri razširjevanju krščanstva, in s tem omike in lepega vedenja, koliko zaslug za vede in umetnije, koliko za osvobojenje človeštva in prostost narodov, koliko kot čuvaji svetnega in cerkvenega blagostanja — mi ni mogoče, ker bi ne prišel do konca.

Tako sem vam razložil, odkod in kaj da je papeštvo in kolike važnosti da je. Videli ste, da ni samo nastalo, ampak je ustanovljeno po Zveličarju, ki je v Petru dal Cerkvi prvega papeža. Veste zdaj, da so papeži veliki dobrotniki človeštva, ker pod njih vodstvom se sv. evangelij oznanjuje po vsem svetu, in sicer čisto in nepokvarjeno, da papeži vzdržujejo edinost v veri, pri njih je središče katoličanov.

Zato se lahko veselimo, da smo katoličani, da smo v zvezi s svetim Očetom. In to moramo dandanašnji še posebno očitno spoznavati, ko sovražniki sv. Cerkve in papeža zoper vse divjajo, kar je božjega. Posebno se zaganjajo ob papeža vedoč: da če glavo ugonobé, se udje, ljudstvo lahko v valovih brezverstva potopi.

Mi le zvesto poslušajmo glas svojega poglavarja, slavnega Pija, njegova beseda doni po celem svetu; mogočnim velikašem je neljuba, jih bode, nam naj bo draga, sveta. Enako Petru tudi on spoznava pred svetom božanstvo Kristusovo, rekoč: Ti si Kristus, Sin živega Boga, ter svetu kliče, da le v Kristusu je rešitev. Zato pa v plačilo tudi on prejmlje od svojega nevidnega

glavarja očividne milosti; tudi on je skala, na kateri Cerkev trdno stoji, in pred našimi očmi se potrjujejo besede, „da je peklerska vrata ne bodo premagala“. Amen.

Anton Žlogar.

Pridiga za novo mašo.

O lepoti duhovskega stanu.

(Konec.¹)

Mogočen je bil Mozes, na čegar besedo se je morje razdelilo, da je izraelsko ljudstvo šlo po suhem skozi Rdeče morje. Mogočen je bil Jozue, ki je zaklical solncu: Stoj! In solnce je obstalo na svojem mestu. A mogočnejši je duhovnik, ki odpira vsak dan nebeška vrata ter kliče Sinu nebes in zemlje: Stopi dol na svoj prestol! In pokoren duhovnikovi besedi zapusti nebeško veličastvo, ter se učloveči v rokah človeka, ki je mogočnejši kakor kralji, mogočnejši kakor angeli, mogočnejši kakor sama Marija. Sin večnega Očeta dovoli, da ga ta človek daruje, da ga dene, kamor hoče in komur hoče. O kako mogočen je duhovski stan! In ker je mogočen, je lep.

Veliki so bili čudeži Jezusovi, ko je mrtve obujal. Grešnik s smrtnim grehom je tudi tak mrlič. In kdo ga oživi, kdo ga obudi, ozdravi? Ali ne katoliški duhovnik, ki drži svojo roko neutrudljivo nad grešnikom in mu odpušča grehe? Kakšna oblast je to: Odvežem te od gréhov! In grešnik se vzbudi, vstane in hodi v novem življenju milosti božje. Ali ni torej duhovski stan imeniten? In ker je imeniten, je lep.

Velike so dolžnosti predstojnikov, a tako velike ni nobene, kakor je duhovnikova. Saj so njegove dolžnosti še za angelske rame pretežke. V naših rokah ni časno imetje, ampak večni zakladi — neumrjoče duše. Oh, kolika odgovornost! Duhovniki morajo živeti popolnejše in svetejše, kakor navadni kristjani, morajo imeti čednosti, ki jih našteva sv. Pavel Timoteju: *da naj so nesvarljivi, trezni, modri, postavni, čisti, potrpežljivi, učeni*. Duhovski stan je torej sila odgovoren, in ker je tako odgovoren, zato je tem lepši.

Duhovnik prejme z zakramentom svetega mašniškega posvečenja neizbrisno znamenje. In to znamenje mu ostane na veke.

¹ Gl. Duh. Past. 1911, str. 275.

Kdor je posvečen v mašnika, ostane mašnik, tudi ko bi vero zatajil in krivoverec postal. Tak bi sicer izgubil pravico, izvrševati duhovsko oblast, toda oblasti same ne bi izgubil, ne bi izgubil duhovskega značaja. Ako bi torej opravljal sveto mašo, bi se smrtno pregrešil, vendar bi bila sveta maša veljavna ravnotako, kakor bi jo opravil najpobožnejši mašnik. In ko bi se odpali mašnik spet povrnil v katoliško Cerkev, ne bi ga iznova posvetili, ker duhovskega značaja ni zapravlil. Tudi v večnosti se bo poznalo to neizbrisno znamenje, v nebesih in v peklju. Duhovski stan je torej posvečen. In ker je posvečen, je lep, lep celo pri ne vrednem mašniku. Zato kliče sv. Kasijan: „O duhovnik božji! Ako meriš visokost nebes, si ti višji; ako občuduješ lepoto solnca, meseca in zvezd, si ti lepši; ako strmiš nad veličastvom angelov, si ti veličastnejši; ako primerjaš visokost vseh gospodov, nadkriljuješ ti vse druge: le tvoj Bog in Stvarnik je višji od tebe!“

Lep je torej duhovski stan, naj si ga že ogledamo v svitu svete vere, naj si ga razlagamo po svoji pameti. Lep je celo v duhovniku, ki je izgrešil svoj poklic, zakaj duhovski značaj je neizbrisljiv na vse veke. Za to govori modri Sirah: „Časti Boga iz vse svoje duše in duhovne spoštuj.“ (Sir. VII., 33.)

II. Preden je Jezus Simonu Petru poveril svojo višjepastirsko oblast, ga je trikrat povprašal: *Simon, Jonov Sin, ali me ljubiš?* In to ljubezen, predragi v Gospodu! terja Jezus tudi od svojih namestnikov. Lep je duhovski stan, lep po svojem poklicu, lep po svoji častitljivosti, lep po svoji imenitnosti, lep po svoji mogočnosti, lep po svoji posvečenosti, lep po svoji popolnosti, saj je odsev božje popolnosti. Kar pa je lepo, to nam ugaja, to cenimo, to zaželimo, to ljubimo. Lep je duhovski stan, zato ga moramo ljubiti.

Mašnik je varih Jezusov. Ali ne blagrujemo sv. Jožefa, ki je nosil Jezusa v svojem naročju? Sv. Jožef je bil varih Jezusov in zdaj katoliški mašnik opravlja njegov posel. On straži Jezusa v tabernakelju, on ga jemlje v svoje roke, on ga hrani in brani. On ga moli, daruje in varuje. Kot varih, kot stražnik ima duhovnik molitev za orožje. In kako moli? Za vesoljni svet moli kot posrednik in zagovornik pred Bogom. Ko se večina ljudi muči s trudapolnim življenjem, duhovnik moli in blagoslavlja; ko bolnik ječi v postelji, on zanj moli; ko revež vzdihuje v nesreči, on zanj moli; ko hodi grešnik po potu pogube, on zanj moli; ko

umira kristjan, duhovnik zanj moli. „Ako duhovnik zanje moli, jim bo Gospod milostljiv.“ (III. Moz. 4, 20.)

Kakor je mogočna mašnikova molitev, tako je neprecenljiva njegova daritev. Kaj mislite, ljubi moji, zakaj Bog ne pokonča sveta z vesoljnim potopom, saj je grešnikov tudi zdaj brez mere in števila? Tudi zdaj so mesta polna gnusobe in je malo pravičnih vmes, kakor v Sodomi in Gomori, pa vendar ne pade ogenj z neba? Tudi zdaj je dovolj upornikov zoper Boga in njegove namestnike na zemlji, kakor so bili nekdanj Kore, Datan in Abiron, pa vendar se ne odpre zemlja, da bi jih požrla? Zato, ljubi moji, ker imamo sveto mašo. In to opravljajo mašniki, ki so varuhi oltarja in molitve. In teh mož ti ne boš ljubil, teh mož, ki opravljajo najvzvišenejši, najčistejši posel, ki prosijo tebi usmiljenja, ki tolažijo dan na dan božjo jezo, ki odvrčajo hudo od tebe in naklanjajo dobro? Tudi duhovnik tirja ljubezen od tebe, ljubi ga, svojega dušnega pastirja! Ali ga ljubiš? Oh, kako rado se zgodi, da svojega duhovnika preganjaš, proklinjaš, črniš, sumničiš, po časnikih vlačiš. Kolikokrat se pripeti, da duhovnikove besede obračate po svoje, jih merite s svojim šestilom, jim podtikate nepošteno in sebične namene, jih natolcujete, krivo sodite, verjamete dostikrat bolj kakemu beriču kakor svojemu duhovnemu pastirju. Nečete umeti duhovnikovega poklica, ga zapostavljate drugim stanovom, obgodrnjate vsako njegovo povelje, zalezujete vsako njegovo stopinjo in prerešete vsako njegovo slabost. O da bi bili tako ostrí sodniki do sebe, kakor ste do nas! In ni kratka ta vrsta kristjanov, ki tako ljubijo, tako časté božjega namestnika!

Mašnik je ključar Jezusov. Ali ne blagrujemo apostola Petra, ki mu je Kristus rekel: *Tebi bom dal ključé nebeškega kraljestva?* (Mat. 16.) Mašnik ima torej ključé od nebeške zakladnice: on deli milosti, sv. zakramente, otroke trga iz sužnosti satanove, potrjuje jih v sv. veri, odpušča grehe, krepča z nebeškim kruhom, mazili s sv. oljem, blagoslavlja zakone, deli odpustke iz Jezusovega zasluženja, briše kazni. Kako bi ti ljubil človeka, ki ima ključ od shrambe, kjer je polno denarjev, in bi ti vsak dan delil iz te shrambe? Mašnik pa ima ključ od nebeške shrambe, ti deli iz nje milosti in dobrot brez števila, pa ti ne maraš zanj, ti ga ne ljubiš?

Poglej grešnika, ki leži na smrtni postelji. Vsak hip pričakuje smrti, se boji, trepeče... Kdo mu more pomagati? Naj pride sam cesar, pa mu ne more pomagati. Naj pride angel z nebes,

naj ga potolaži, pomagati mu ne more. Tudi ti, nebeška Kraljica! si mu nepresegljiva pomočnica, ali butare mu ne moreš odložiti, srca mu ne moreš ozdraviti, z Bogom ga ne moreš spraviti. Pa pride ubog mašnik, dvigne roko, izpregovori besede sv. odveze — grehi so mu odpuščeni, vest olajšana, duša očiščena, z Bogom sprijaznena in s sladkim nasmehom odroma krščanska duša čez prag večnosti . . . O kristjan! Ti ljubiš Marijo, ljubiš angele, dobre ljudi, a ne pozabi, kdo je katoliški mašnik! Ne mrzi ga, ne nasprotuj mu, rad ga imej, ljubi ga. Potreben si ga vsako uro, od zibeli do groba. Bog kaznuje zasramovalce duhovnikov z očitnimi udarci. Ne izkušaj ga, greh je to. Zato ljubimo duhovnika, ne toliko radi njegovih osebnih lastnosti, kolikor radi njegove službe, katero opravlja kot Kristusov namestnik. Kaj pravi papež Inocenc III.: „Dasi je bila Marija častitljivejša kakor vsi apostoli, vendar Gospod ni njej, ampak apostolom izročil ključ nebeškega kraljestva.“

Mašnik je pastir svoje črede. On vodi ovce na pašo, pase duše neumrjoče in odganja od ovac sovrage. *Varujte se lažnivih prorokov* — — — Oh, kolikokrat mora duhovnik dandanes poudarjati te besede, pa jih ljudje ne marajo spoznati za svoje prijatelje. Zdaj pride k tebi volk v ovčji obleki napredka, zdaj svobodomiselnosti, zdaj rodoljubja. Kako hitro ga sprejmeš pod svojo streho. In vendar ima duhovnik odprte roke in srce za svoje ovčice. Branil je pred tujci materin jezik in ga še brani, brani njegov dom, brani njegovo gospodarstvo, njegove želje in običaje. Duhovnik vodi svoje vernike v večnih zadevah, pa tudi časnih ne prezira. Ni ga dobrega časnika, ne društva, da bi ga on ne podpiral, ni je zadruga, ne dobrodельne naprave, da bi ji on ne pomagal z delom in svetom, s prispevki in skrbmi. In vendar ne žanje hvaležnosti, njegovi omikani rojaki so, ki ga ne ljubijo, ki ga sovražijo. Celo med preprostimi jih je veliko število, ki se vanj zadirajo, pa ne vedo, zakaj? O, ko bi ti, ljubi poslušalec, gledal v dušo duhovnikovo, videl bi, koliko trpi! Trpi zato, ker tebe ljubi. Pa ti ga ne ljubiš?

Ljubimo torej duhovski stan, predragi v Kristusu! saj so duhovniki Jezusovi varihi, nebeški ključarji, pastirji vaših duš . . .

Predragi moj novomašnik! Ti greš v življenje, v svet! Videl boš, izkusil boš, kakšna razlika vlada med tvojimi vzori in našim življenjem. Pa ne ustraši se, v senci strahu božjega in z jasnimi

cilji stopi v življenje, vihti meč božje besede in daruj v puščavi življenja. Odpovedal si se vsemu, kar svet ceni, odpovedal zakonu, bogastvu, časti, uživanju, zložnosti . . . Kaj ti še ostane? Gospod je tvoj delež.

Pa izkušnjavec ne miruje: predrzen je, sede celo za duhovski kolar. Pa ti poreče: Svoboda je zate umrla. Molči, ko se govori o življenju, molči, ko se govori o najvišjih zadevah življenja . . . Preziran boš; v nič te bodo devali, pitali te s priimki, preganjali, kakor bi bil najslabejši človek na svetu. Trudil se boš, pa ves ta trud bo padel v vodo; svoje zdravje boš žrtvoval, obup se te bo prijemal, črnogled boš postajal — toda ne plaši se, ne straši se! Zavest, edina zavest, da si izpolnil svojo dolžnost, da si izpraznil do dna kupo grenkosti, da si storil več kot je tvoja dolžnost, da si žrtvoval vse za svoj poklic, da si vztrajal do konca — ta zavest ti bo polnila kupo sladkosti in Bog bo tvoj zanesljiv plačnik.

Ko torej stopiš prvikrat pred oltar, in opraviš najsvetejšo daritev za žive in mrtve, spomni se svojih staršev, bratov in sester in sorodnikov, spomni se nas duhovnih sobratov, papeža in škofa, cesarja in posvetne gosposke, spomni se slovenskega ljudstva, da ga Bog varuje pred zunanjimi in notranjimi sovražniki!

Vi pa, spoštovani poslušalci! ohranite besede, ki sem vam jih govoril. Lep je duhovski stan, ljubimo ga. Naj kraljuje ljubezen nad nami, naj kraljuje v naših srcih, naj kraljuje na veke. Vse mine: mine čast, imetje, veselje, premine vesoljni svet, a ljubezen ne premine. Mine celo vera, ki se izpremeni v gledanje, ko stopimo v večnost, izgine upanje, ki preide v uživanje, toda ljubezen ne mine, ne izgine, ne prejde, ne mine nikoli, ne izgine nikoli, ne prejde nikoli. Amen.

P. Bohinjec.

*Volitve.*¹

Najznamenitejša pohvala, ki je bila kdaj izrečena o kakem človeku, je ona, s katero je proslavil Jezus Kristus, vsevedni in neskončno svetl Bog in človek skupaj, sv. Janeza Krstnika. Vpričo judovske množice, ki je hodila poslušat Janezove govore, je rekel

¹ Da ustrežemo želji, ki so jo izrazili nekateri čč. gg. naročniki, je tu ponatisnjen dr. J. Ev. Krekov govor o volitvah, kakor tudi kratka osnova govora o istem predmetu iz Duh. Past. I. 1900, str. 755, oziroma str. 771.

o njem: „Koga ste šli v puščavo gledat? Trst, katerega veter maje? Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah. Ali koga ste šli gledat? Preroka? Prav vam povem, več kakor preroka. Zakaj ta je, o katerem je pisano: Glej! jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, ki bo pred teboj tvoj pot pripravljal.“ (Mat. 11. 6—10.) — S svojim vprašanjem: Koga ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? je povedal Zveličar, da je sv. Janez mož, ki se ne da upogniti, kakor slabotno steblo, če se veter zažene vanje. Z drugim vprašanjem: Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se mehko oblačijo, so v kraljevih hišah, je dejal, da je sv. Janez mož zatajevanja. S tretjim vprašanjem: Ali koga ste šli gledat, preroka? Prav vam povem, več kakor preroka, je izrekel, da ima možati zatajevanja polni sveti Janez od Boga višjo nalogo, kot so jo imeli preroki, ker neposredno pripravlja pot Odrešeniku, in njega, ki so ga preroki le v duhu gledali, s prstom kaže: Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. — V teh besedah je pa naš Zveličar tudi povedal lastnosti, ki jih mora imeti vsak krščanski mož in vsak kristjan sploh. Biti mora 1. možat, značajan, da se ne da vpogniti v svojem krščanskem prepričanju; 2. znati se mora premagati in zatajevati; 3. sebi in tistim, ki so pod njegovo oblastjo, mora neprenehoma z besedo in še bolj z zgledom kazati na Jezusa Kristusa. Te lastnosti so zlasti potrebne v našem času, ko imamo toliko vetrov, ki majejo krščansko možatost, pa žalibog tudi toliko trstov, ki se dajo majati; ko je tako malo krščanskega zatajevanja, ko je toliko ljudi, ki pripravljajo in grade pota proč od Kristusa in takorekoč kličejo: „Nikar ne glejte Jagnjeta božjega.“ Pomenljivo priložnost, da se pokažejo krščanski možje, dajejo bližnje volitve v državni zbor, ki obenem prinašajo s seboj mnogo nevarnosti. Zato hočem ob tej priliki z ozirom na volitve razložiti našete dolžnosti krščanskega moža.

1. Krščanski mož ne sme biti trst, ki ga veter maje, marveč mora biti možat in tudi značajan v svojem krščanskem prepričanju. Tega prepričanja ne sme nikoli zatajiti. Nikoli se ne sme tako obnašati, kot bi ne bil kristjan. Krščansko prepričanje mora nositi vedno seboj: na vsak kraj, kamor gre, k vsakemu

opravilu, katerega se loti: v hiši, na polju, pred gosposko, pri volitvah, skratka — povsod. Bog je povsod naš gospod; zato pa ne smemo nikjer in nikoli tako delati, kot bi ne bil. Kristijan torej ni samo v cerkvi dolžan kazati, da spoznava Boga in da se drži njegovih zapovedi, marveč povsod se mora ravnati po besedah sv. pisma: Zaupaj v Gospoda, moško ravnaj; tvoje srce bodi močno in čakaj Gospoda. (Ps. 26, 14.) To velja tudi za volitve, in kadar je nevarnost, da bi pri volitvah verniki utegnili pozabiti na svoje krščanske dolžnosti, jih mora dušni pastir opominjati, naj pazijo, in jih poučiti, naj se varujejo, da ne bodo izdali svoje krščanske močnatosti. Taka prilika je pa sedaj, ko se gre pri volitvah za to, da se pokaže, ali so sinovi sv. vere in Cerkve, papeža in škofov med nami v večini ali ne. Ko bi se šlo za čisto posvetne stvari, bi ne spadala ta zadeva na prižnico. Ker se pa boj od nasprotne strani bije v znamenju sovraštva proti veri, svetemu očetu, škofom in duhovnikom, zato spada ta zadeva semkaj. Krščanski mož, ki si res in hočeš biti kristjan, ali ni tvoja dolžnost, zapreti ušesa in srce tistim, ki te hočejo spraviti na tisto stran, kjer se blati vera in njeni posvečeni služabniki? Tam, kjer bi zaničevali tvojo družino, kjer bi sramotili tvojega ljubega očeta, tvojo ljubo mater, kjer bi grdo govorili o tvoji ženi in tvojih otrocih, gotovo ne boš potegnil s sramotilci svojih dragih. Cerkev pomenja še imenitnejšo družino. Ali se boš vezal s tistimi, ki sramote to tvojo najboljšo mater? Ali boš šel z njimi, ki grde tvojega duhovnega očeta? Če to storiš, si od svoje strani izgubil pravico, da se imenuješ krščanskega moža. Tudi v tem slučaju poslušajte, krščanski možje, glas svetega Pavla: Čujte, ostanite v veri, moško se obnašajte in trdni bodite. (I. Kor. 16, 13.) Moško se pa ne obnaša le tisti kristjan, ki nič ne stori, kar bi nasprotovalo krščanskemu prepričanju. Tudi v dejanju mora pokazati, kaj je, kadar je treba. Treba je pa takrat, kakor nas uči naša vera, ko bi se Bogu kratila dolžna čast ali bližnjemu dolžna pomoč, če bi se opustilo kako dejanje. Bogu pa krati dolžno čast, kadar se ne ustavi sramotenju vere, ki jo je Bog razodel; Cerkve, ki jo je Bog ustanovil; duhovnih pastirjev, ki jih je Bog postavil. Bližnjemu krati dolžno pomoč, kdor ne pomaga, kolikor more, da bi tudi po postavah in v vsem očitnem življenju gospodovali Jezusovi nauki. Krščanski mož ne sme gledati samo nase. Kakor je njegova dolžnost skrbeti za svojo družino in kakor bi skrbno premislil, komu bi izročil

svoje drage v varstvo, če ne more sam skrbeti zanje, tako mora tudi dobro premisliti, komu bo s svojim glasom prepustil zastopstvo v zboru, kjer se dajejo postave. In če ne sme reči, ko se gre za njegovo družino: „Kaj me to briga?“ — ne sme tega tudi reči, ko se gre za več nego za eno družino, ko se gre za celo deželo, za cel narod, za celo državo. Krščanski možje! posnemajte sv. Janeza Krstnika, ne bodite kakor trst, ki ga veter maje, marveč ravnajte se po besedah sv. pisma: Moško se obnašajte, trdni bodite in ne bojte se. (V. Moz. 31, 6.)

II. Krščanski mož se mora premagovati in zatajevati. To velja povsod in vselej; tudi pri volitvah. In takrat tembolj, ker stranke strastveno butajo druga ob drugo. Za krščanskega moža velja načelo: Bojui se za dobro stvar, toda brez greha! Ogiblji se vsega sovraštva do posamnih oseb; sovraži in pobijaj samo zмотo. Obrekovanja in laži se boj; delaj vedno le z resnico in za resnico! Koliko zatajevanja je treba pri tem! Kako lahko vzkipi kri in se rodi jeza in sovraštvo. Tudi sveti Janez Krstnik se je boril za resnico — odločno in neustrašeno. Hinavske farižeje je imenoval gadjo zalego (Mat. 3, 7.), a le iz ljubezni zato, da bi jih s krepko besedo tembolj pripravil h pokori. Odločnega in neustrašenega se mora kazati tudi krščanski mož, a vedno le iz ljubezni do Boga in do bližnjega. Bližnjik, ki je v zmoti, je tudi naš brat. Ne smeš ga s tem potrjevati v zmoti, da ob tako važnih prilikah, kakor so volitve, molčiš. S tem škoduješ njemu in sebi. Upreti se moraš zmoti, toda v duhu krščanskega premagovanja in zatajevanja, ne pa v duhu osebnega sovraštva ali osebne škodoželjnosti. Pobijati moraš zмотo, da ne postane mogočna, da ne spravi vsega pod-se, in da s tem bratu v zmoti pokažeš pravo pot. Če je noče, se bo sam zagovarjal pred Bogom, ti si pa storil svojo dolžnost.

III. Krščanski mož mora z besedo in še bolj z zgledom kazati na Jezusa Kristusa, ki je za nas človek, za nas mož postal, ki je najpopolnejši mož, najmožatejši, najplemenitejši, najsvetejši značaj. In pri volitvah se gre tudi za Jezusa Kristusa, se gre za njegove stvari. Ko bi se zbori, kjer se dajejo postave, držali Jezusa Kristusa in njegovih nauk, bi bile postave pravične in ljudje, ki bi izpolnjevali te postave, srečni. Zato mora krščanski mož kazati na Jezusa Kristusa, ko se gre za volitve v tak zbor. Svoj glas mora dati le takemu možu, o katerem ve, da se bo držal nauka Jezusa Kristusa v zboru, če bo

izvoljen. Ko bi krščanski moške izpolnjevali svoje dolžnosti, potem bi ne bile mogoče postave, kot na primer na Laškem, ki prepovedujejo duhovniku prestopiti šolski prag in učiti krščanski nauk nežno mladino; ne bile bi mogoče postave, kot n. pr. na Francoskem, s katerimi se grabi premoženje samostanov in uboge nune ali menihi podé izpod strehe v široki svet stradati in trpet; ne bile bi mogoče postave, s katerimi se zakonska zveza trga od Cerkve in zahteva, da se sklepa zakon pri gosposki; ne bile bi mogoče postave, ki branijo samo imenitnike in bogatine, reveža pa zatirajo. Slabo hitro raste in pri nas se že tudi slišijo glasovi, naj se zakon in šola odtrgata od Jezusa Kristusa in njegove Cerkve; pri nas se tudi že neguje pohlepnost po cerkvenem imetju, ki ga je krščanska vnema darovala Bogu v čast. Zato je pa tem večji dolžnost krščanskemu možu kazati na Jezusa Kristusa in kolikor more, s svojim glasom pri volitvah izpričati, da hoče imeti postave v duhu Kristusovih naukov.

Pojasnil sem, da mora biti krščanski mož res možat v krščanskem prepričanju, da se mora znati pri tem premagovati in da se mora pri vsem držati Jezusa Kristusa. Razložil sem, da velja to tudi za volitve, ki se imajo sedaj vršiti. Kralj David je opominjal na smrtni postelji svojega sina Salomona: Jaz grem pot vesoljne zemlje (umri bom); bodi srčen, bodi mož. (III. Kralj. 2, 2.) Salomon je nekaj časa res izpolnjeval nauk bogoljubnega očeta. Nazadnje so ga pa, tako beremo, zmešale ženske in njegovo moštvo je padlo. Če so najmodrejšega moža premagale celo slabotne ženske, koliko večja nevarnost je zate krščanski mož, da te ne podere velika sila nasprotnih vetrov. „Ti pa“, kakor pravi sv. pismo, „bodi trden in moško se obnašaj“. (Jozve 1, 18.) Amen. *Dr. J. Krek.*

Osnova pridige o volitvah.

V vsaki reči naj bodo z molitvijo in
priporočanjem vaše prošnje znane pred
Bogom. Fil. 4, 6.

Vsaka reč se mora delati z Bogom. Čim imenitnejša je, tem bolj se mora moliti in priporočati Bogu, da jo prav izvršimo.

Volitve so taka imenitna reč, 1. ker se pri njih ne gre samo za posameznega človeka korist, marveč za splošno korist in 2. ker se gre tudi za najvažnejše, namreč verske zadeve.

I. Pri volitvah se gre za splošno korist. Ta je imenitnejša, nego korist posamnega človeka. To vidimo že pri družini. Oče mora bolj gledati na korist družine, nego na svojo. Kaj bi bilo z otroki, ko bi mati skrbela le zase, ne pa za otroke, ne za blagor cele družine. Starši kaznujejo porednega otroka, odženejo pohujšljivega posla z ozirom na splošno korist v družini. Še imenitnejša je skrb za splošno korist cele dežele, ali celo cele države. Ta skrb se imenuje politika. Odkar se volijo poslanci, nima dolžnosti skrbeti za splošno korist dežele in države samo vladar, marveč vsak volilec . . . Vsak volilec mora torej politikovati. Če je pa še za posamnika nemogoče prav skrbeti brez ozira na Boga, koliko manj šele za splošnost! Volitve so torej imenitna stvar in treba je iskati pri Bogu razsvetljenja. Naše želje morajo biti, da se volitve tako izvrše, da bodo res dobri, krščanski možje izvoljeni, ki bodo delali za pravo splošno korist, taki, ki sami tudi priznavajo, da je treba za vsako reč — torej tembolj za imenitno skrb, za splošno korist z molitvijo in priporočanjem pri Bogu iskati pomoči.

II. Pri volitvah se gre za verske zadeve. Postave, ki se sklepajo v zborih, zadevajo tudi vero: Šola — svoboda Cerkve in cerkvenega življenja (n. pr. Marijine družbe) — redovi — zakon.

Volitve so torej imenitna zadeva. Z našo molitvijo in priporočanjem naj bode znana tudi ta zadeva Bogu. Potem bomo prav volili.

Dr. J. K.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Marija, naša najboljša mati*. Premišljevanja in molitve. Sestavil J. M. Seigerschmied. Str. 313. V Ljubljani, 1910. Založil pisatelj. Tisk Katiške tiskarne.

Kakor v češčenu Matere božje sploh Slovenci lepo tekmujejo z drugimi narodi, tako tudi slovenski nabožni pisatelji pridno proslavljajo s svojimi spisi nebeško kraljico. Zlasti ne mine skoraj leto, da ne bi za majniško pobožnost dobili nove knjige s primernimi premišljevanji in molitvami v čast Mariji. Prvo tako knjigo za majniško pobožnost je Slovincem priredil Davorin Trstenjak, preloživši iz francoščine „Mesec Marije“; knjiga je izšla l. 1842. v Gradcu in je l. 1856. doživela drugl' natisek. Drugo tako knjigo v proslavo Mariji za mesec majnik je spisal s svojim duhovnim pomočnikom nekdanji braslovški dekan Mihael Stojan; knjiga je imela naslov „Marije rožen cvet“ in je izšla l. 1855. v Celovcu. Istega leta (1855) je izdal tudi Janez Volčič, tedanji horjulski kapelan, v proslavo Matere božje premišljevanja in molitve in je dal knjigi naslov „Šmarnice“. V uvodni pesmi poje imenovani dobroznani Marijin častivec:

„Šmarnice — one so moje cvetlice,
Teh si bom v šopek prelepi nabral:
Ne zá-se! — k časti Marije Device —
Njena podoba so — njej jih bom dal.“

(Primeri: Pregled slovenske šmarnične književnosti, spisal P. Bohinjec v koledarju „Družbe sv. Mohorja“ za l. 1897., str. 25). Od tedaj se je ime „Šmarnice“ za majniško pobožnost v čast Materi božji udomačilo in leto za letom smo dobivali nove knjige v proslavo Matere božje — nove „Šmarnice“. Med njimi so najznamenitejše po tehtni vsebini in lepem jeziku L. Jeranove v sedmih zvezkih (za sedem let). V letošnjem majniku se je oznanovala čast Marijina po J. M. Seigerschmiedovih „Šmarnicah“. Pisatelj si je izbral za tvarino premišljevanj predobro materino srce nebeške kraljice in v oddelkih, določenih za posamezne dni v mesecu majniku, z vneto besedo razlaga, kako je povsem opravičeno, da imenujemo Marijo našo najboljšo mater, nedalje, kako je postala Marija naša mati, kako je vse čase izpolnjevala dolžnosti prave matere človeškega rodu, in kakšne dolžnosti imamo mi kot njeni otroci do nje. — Vsa premišljevanja so prav prirčna in primerna, da sežejo do srca in pripomorejo k razširjanju Marijinega češčena. A. S.

2. *Juan Miseria (Janez Nevolja)*. Povest. Spisal F. L. Coloma. — Ljudske knjižnice 15. zvezek. — V Ljubljani, 1911. Kat. Bukvarna. Cena 1 K, vez. 1'60 K. —

Les extrêmes se touchent: in to celo pri takem političnem književniku, kakor je Coloma, in povrh še jezuitu! Nezaslišano! No, da je izrekla tuintam kaka framazonska gospôda ali vlada posebno pohvalo kaki izredno zaslužni usmiljenki za heroična dela na torišču filantropije — kakor pravijo; ali kakemu misijonarju za izredne zasluge na inozemskem — Bog vari: domačem — kulturnem polju; ali pa, da se je spomnila — saj je redko! —

kakega tihega odličnega katoliškega učenjaka ali umetnika, ki ga že ni bilo več mogoče dobro prezirati — o tem smo pač že čitali ali čuli. Ampak da se je morala kloniti španska svobodomiselna javnost celó pred Colomo, pred jezuitom; rekel bi: pred tem izzivačem, ki tako neusmiljeno ironizira in biča pustolovščine svobodomiselne španske aristokracije in mafije in tako neprikrito tendenciozno poudarja moč in krasoto katoliške Cerkve in vere, in celo zdaj, ko gre revolucija spet v klas — to je pa, vsaj v sedanjih razmerah, res precej nedeljsko . . . Poročalo je namreč časopisje prav te dni, da je izkazala Španija svojemu velikemu pisatelju jezuitu Colomi največjo čast s tem, da ga je imenovala za člana akademije. In Coloma zasluži! Kakó čudna so pota previdnosti božje! Tisti samomorilni strel, ki si ga je pred desetletji pognal mladi Coloma „življenja sit“ v glavo, je dal Cerkvi gorečega redovnika, katoliški literaturi pa nedosegljivega romancierja-apologeta. Kdor hoče v malem formatu poznati tega duhovitega Španca, naj prebere njegovega „Janeza Nevoljo“. Ne boš se utrudil ob takim čtivu, in ko bi bila povest tudi trikrat daljša. Ta sveta skrivnostna resnoba, ki preveva vse Colomove spise od „Knjige otrók“ do Lapalij, resnoba, ki je pa vendar vedno vesela; ta izvirni, neutrudni Colomov humor; ta zgoči in vendar neodoljivi sarkazem; ta lahkotni in vendar takó temeljiti oris najbolj zagonetnih individualnosti; ti originalni utrinki pisateljevega duha, včasih kakor kristali med šuto — Colomovi spisi so pač delikatesa tudi za knjižnega gourmanda. — Slovenski prevod „Juana“ je prav vzoren; poljuden, tekoč, snažen. Par malenkosti: če pišemo „ubožica“ (119), potem tudi „rožica“ (ibid); pridvela (122), drvila (123); „brez nobene tožbe“ (143); živalica (155); preživel (m. preživil) 8; pg. 16 se pogreša na dveh mestih osebek.

Jos. Volc.

3. **Obnovljeni Vrtec.** Mladinska knjiga s slikami, I. Uredil Ant on Kr žič. Vel. 8°. Str. 188. Ljubljana, 1911. Založilo društvo Pripravniki dom. Tisk Katoliške Tiskarne. Cena trdo vezani knjigi 3 K.

Dobre knjige dožive tudi v našem slovstvu nove izdaje, redkodaj se pa čuje, da pride časnik v novi obliki na književni trg. Če imamo sedaj pred seboj novo izdajo I. letnika „Vrtca“ (iz leta 1871.), mora nedvombeno biti tvarina, ki je bila v njem izbrana pred štiridesetimi leti, tudi dandanes mladini posebno primerna, da je nagnila preizkušeneга poznavatelja mladinskega slovstva, profesorja Antona Kržiča, izdati „Vrtec“ v novi obliki. In v resnici, kdor pregleda posamezne nanovo izdane spise v „Vrtcu“, se bo prepričal, da je to izborna dušna hrana, primerna že sedaj „širiti in utrjevati umsko znanje, blažiti srce in k dobremu nagibati mlado voljo, pa tudi pospeševati pravo radost in pošteno veselje mladih ljudi.“ „Vrtec“ je že ob svojem rojstvu imel spretnega urednika, mladino ljuba Ivana Tomšiča, in v list so pisali dobri pisatelji, kot Andrej Praprotnik, Ljudevit Tomšič, Janez Parapat, poetinja Lujiza Pesjakova in drugi. To je nagnilo prezaslužnega sedanjega „Vrtčevega“ urednika, da je izdal „Vrtec“ v novi obliki. Poudarjamo, da je delo izšlo v novi obliki. Iz nekdanjega Tomšičevega „Vrtca“ so namreč sprejeti le najboljše spisi, ki so po trudoljubivosti sedanjega urednika zlasti v jezikovnem oziru vsestransko izboljšani in se čitajo, kakor bi bili prav sedaj pisani; dodanih je pa lepo število novih spisov, po katerih je dobila knjiga povsem novo lice. Posebno opozarjamo na lepo vrsto naravopisnih sestavkov iz spretnega peresa profesorja Fr. Pengova. — Vsa knjiga je tako urejena,

da ne bo delala veselja samo nežni mladini, ampak se bo povsod, kjer se bo razširila, posebno radi dobrih povesi prikupila ljudstvu. Zato naj je ne pogreša knjižnica nobenega našega izobraževalnega društva. Cena — 3 K — je izredno nizka za trdno vezano knjigo s tako bogato vsebino in okrašeno z 28 slikami. A. S.

B.

1. Reck, dr. Fr.: *Das Missale als Betrachtungsbuch*. Vorträge über die Messformularien. I. Band: Vom ersten Adventsonntag bis zum sechsten Sonntag nach Ostern. Druga izdaja. Vel. 8°. XII. + 526 str. 1911. V zalogi Herderjevi v Freiburgu. Cena K 7·20, vez, K 8·24.

Vse bogastvo in prekrasno raznovrstnost katoliške liturgije najdemo v missalu. V tej knjigi so poshranjeni liturgični zakladi; v njej so zbrane vsega občudovanja vredne liturgične molitve, ki jih je zložila krščanska pobožnost sv. Cerkve v prvih časih. Zato pač z veseljem pozdravljamo, da je priznani strokovnjak posegel v imenovano bogato zakladnico in razložil oddelke sv. pisma in molitve, ki tvorijo mašne formulare posameznih nedelj, praznikov in cerkvenih godov. — Pisatelj razlaga najpoprej besedni pomen ravnokar označenih oddelkov v cerkveni mašni knjigi; potem pove, v kakšnem smislu rabi sv. Cerkev dotični svetopisemski oddelek na tem ali onem mestu, in nato predoči zvezo vseh svetopisemskih oddelkov in cerkvenih molitev posameznega praznika. Kako krasne misli vzbuja pogled v lepo združitve besedi sv. pisma in raznih molitev! Kako vzpodbuja k pobožnosti mašnika! — Ko je pisatelj pri posameznem mašnem formularju podal besedno razlago in opozoril na zvezo poedinih oddelkov, potem nastopi kot homilet. V izbranih besedah povzame nauke, ki neprisiljeno slede iz posameznih molitev, kakor tudi iz vsega mašnega formularja v celoti. V ekshortacijah se obrača pisatelj do klerikov in duhovnikov, toda brez posebne težave se dobe primerni nauki tudi za ljudstvo, tako da bo knjiga „Das Missale als Betrachtungsbuch“ duhovniku samemu nad vse dragocena premišljevalna knjiga, najboljša priprava za sveto daritev, obenem pa neizcrpen vir za govore in kateheze. A. S.

2. *Biblische Volksbücher*. Ausgewählte Teile des alten Testaments. A chtes Heft: *Das Buch Job*. Übersetzt und kurz erklärt von Dr. Karl A. Leimbach. Profesor. Fulda, 1911. (XIX+164) — K 1·80.

Job, eden najlepših biserov svetovne literature, je v pričujočem zvezku lepo preveden in temeljito komentiran. Profesor Leimbach je pač strokovnjak in spreten poznavatelj vsega, kar se tiče svetih knjig Stare Zaveze.

Sistem je ostal isti, kakor v prejšnjih ljudskih biblijskih knjigah. Uvodoma je podana vsebina, razložen njen pomen v teološkem in nravnem oziru; ta oddelek zaključujejo kratki podatki o pristnosti, od koga in kdaj je spisana. Nato sledi prevod s tako razlago, ki nikakor ne moti užitka, ampak ga znatno povečuje in olajšuje.

Slovenci imamo dva krasna prevoda Jobove knjige v pesniški obliki; a kdor se hoče na kratko in točno poučiti o Jobovem vprašanju, bo s pridom bral to knjižico, ker mu bosta domača prevoda veliko razumljivejša postala.

Andr. Koptar

3. Adolf Jašek: *Was ist die cyrillo-methodeische Idee?* Aus dem Böhmischen übersetzt von Alois F. Schönbrunner. Velehrad

(Moravia). Verlag von M. Melicháreck 1911. 8°. Str. 83. — O priliki II. velegrajskega shoda za unijo (l. 1909.) je izšla v češkem jeziku spisana knjižica o cirilo-metodijski ideji, ki se je sedaj prevedla v nemščino, da se opozori tudi Neslovane na važnost vzhodnega cerkvenega vprašanja. V petih poglavjih govori pisatelj o pokristjanjevanju Slovanov, vzrokih razkola na vzhodu, zgodovini ruske cerkve in unije, prepornih vprašanjih med zapadno in vzhodno cerkvijo in o sedanjem stanju ruske cerkve. O uniji se je primeroma že mnogo pisalo, toda do najnovejšega časa je bilo najti o tem vprašanju mnogo zmotnih nazorov tudi v knjigah in spisih dobromislečnih katoličanov in razkolnikov. Kar podaja Jašek v tej knjižici, je stvarno in zanesljivo. Pisatelj dobro umeva vzhodno cerkveno vprašanje, saj je njegovo ime tesno združeno z znamenitimi shodi unionistov, ki se vrše vsako drugo leto na Velegradu (dosedaj sta bila dva, letos meseca julija bo tretji). Po vsebini in namenu se knjiga ne loči mnogo od temeljito pisane slovenske razprave „Vzhodno cerkveno vprašanje“ izpod peresa dr. Grivca, ki je izšla istočasno s češkim originalom Jaškove knjižice v „Voditelju“ in takoj nato kot ponatis iz „Voditelja“ v posebni knjižici. Dr. Grivec je obdelal vzhodno cerkveno vprašanje (zgodovina razkola, poizkusi zedinjenja, sedanje stanje vzhodno cerkvenega vprašanja v celotnem obsegu, dočim se Jašek ozira le na razkolne Slovane, zlasti Ruse (cirilo-metodijska ideja). Poglavje o vzrokih razkola je Jašek obdelal prekratko. Priznati moramo, da je to vprašanje težko in zapleteno. Kdor mu hoče priti do dna, poiskati prave korenine razkola, se mora dobro vtopiti v zgodovino vzhodne cerkve, vzhodnega rimskega cesarstva, mora predvsem natančno študirati kulturne razlike med vzhodom in zapadom, iz katerih je polagoma zrastel razkol. V tem oziru zasluži brez dvoma prednost knjiga dr. Grivca, ki je vprašanje o vzrokih razkola prav preiščljeno in temeljito obdelal. Kot šesto poglavje je dodal Jašek pravila „Velegrajske akademije“, ki je bila zasnovana na II. velegrajskem shodu, od ministrstva potrjena l. 1910. Akademija je slična Görresovi ali Leonovi družbi in hoče skrbeti za boljše medsebojno poznavanje med vzhodom in zapadom, zlasti na polju teološke znanosti. V ta namen ima svojo knjižnico (na Velegradu) in izdaja znanstvene publikacije. V slovenskem prevodu so izšla pravila velegrajske akademije v „Voditelju“ (l. 1910.) kjer izhajajo tudi redno poročila o vzhodni cerkvi (priobčuje dr. Grivec).

Andr. Snój.

4. *Die Exerzitienwahrheiten.* Akademische Vorträge. Von Heinrich Bruders S. J. Innsbruck (Fel. Rauch), 1910. (X+483) — K 3.60.

Bruders S. J. slovi po svojih delih kot modern apologet v najboljšem pomenu besede. Enakega se kaže tukaj kot eksercitor. Akademikom in sploh izobraženi mladini so podane stare resnice v umetni, povsem novi in jako prikupljivi obliki. Obseva jih novo solnce izredne apologetove spretnosti, da čitatelja kar presenetijo. Vsa dispozicija je strogo ignacijanska, a izpeljava tako individualna, da se vsak pri morebitni uporabi ne bo mogel uživeti vanjo. Zato je pridejano obširno stvarno kazalo, ki nudi veliko izvrstnih migljajev k samostojni izpeljavi. Knjigo moramo na vsak način priporočati inteligentni mladini in njenim prijateljem.

A. K.